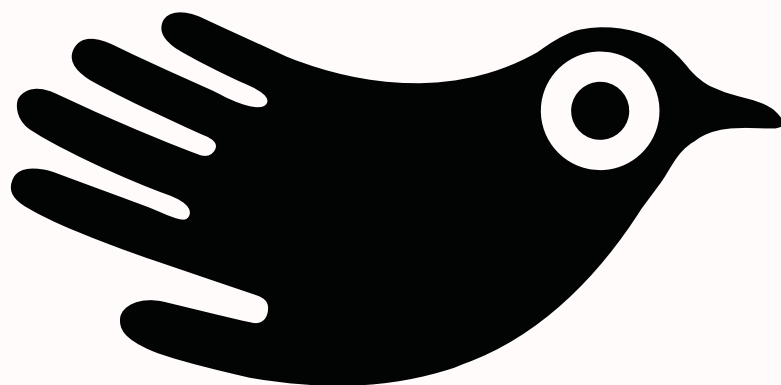

2023

БЪЛГАРСКИ
ХЕЛЗИНКСКИ
КОМИТЕТ

ОТЧЕТ ЗА ДЕЙНОСТТА

БЪЛГАРСКИ ХЕЛЗИНСКИ КОМИТЕТ, основан на 14 юли 1992 г., е независима неправителствена организация за защита на правата на човека: граждански, политически, икономически, социални и културни. Акцент в работата ни е отстояването на правата на най-уязвимите групи, живеещи в България: етническите малцинства, хората в неравностойно положение, лишените от свобода, хората, настанени в институции, децата, жените. Целите на БХК са да насърчава уважение и да подпомага защитата на правата на човека, да лобира за законодателни промени за привеждане на българското законодателство в съответствие с международните стандарти, да поощрява обществен дебат по правозащитни проблеми и да популяризира правозащитната идея сред широката общественост. БХК е регистрирана като сдружение за осъществяване на общественополезна дейност под **№ 001/12.07.2001**.

За връзка с нас:

Български хелзински комитет ул. Върбица № 7, 1504 София тел.: 02 943 4876, 02 944 0670

факс: 02 483 6298 ел. поща: bhc@bghelsinki.org

bghelsinki.org

facebook.com/bghelsinki

twitter.com/bg_helsinki

instagram.com/bulgarianhelsinkicommittee

youtube.com/@bg_helsinki

linkedin.com/company/bulgarian-helsinki-committee

01.

Програма “Мониторинг и изследвания”

- Мониторинг на положението с правата на човека в България, доклади и препоръки 2
- Работа по проекти в приоритетните за БХК сфери 3
- Публично застъпничество чрез медии, публични събития, срещи и работни групи 7
- Работа по стратегически дела в европейския съд по правата на човека и в процедурата по изпълнение на решенията на ЕСПЧ 8

02.

Програма за правна защита

- Дела 9
- Дела пред наднационални правозащитни органи 12
- Застъпничество 13
- Семинари и обучения 14
- Работа по проекти 14
- Молби и сигнали до БХК 14

03.

Програма за правна защита на бежанци и мигранти

- Мониторинг на границите и достъпа до територия 15
- Мониторинг на СДВНЧ и достъпа до процедура 16
- Мониторинг на производството на ДАБ за предоставяне на международна закрила 16
- Стратегически дела и правна помощ 17
- Подкрепа за непридружени деца мигранти 18
- Доклади, обучения, гореща телефонна линия и сини точки 18

04.

Програма “Кампании и комуникации”

- Кампании 19
- Работа по проекти 22
- Текуща комуникационна дейност 23

05.

Програма “Програмиране и администрация”

- Източници на финансиране 25
- Донори и разходи за дейността за 2023г. 26
- Разходи по изпълнявани дейности 27

06.

Екип 28

07.

Управление 29

08.

Годишен финансов отчет за 2023г. 30

Доклад на независим одитор 30

ПРОГРАМА „МОНИТОРИНГ И ИЗСЛЕДВАНИЯ“

Програма „Мониторинг и изследвания“ осъществява наблюдение на положението с правата на човека в България в редица ключови сфери, формулирани в Стратегията на БХК 2018 – 2023 г. През 2023 г. те включваха: насилието от страна на правоприлагащите органи, дискриминацията по определени признаци, положението на ромите, насилието срещу жени и домашното насилие, правата на хората с психични разстройства, правата на лишените от свобода, правата на децата, малцинствените права, свободата на сдружаване. Програмата има основна роля в написването на годишния доклад за правата на човека на БХК.

През 2023 г. програмата осъществи четири основни вида дейности:

- Мониторинг на положението с правата на човека в България и в други европейски страни;
- Работа по проекти в приоритетни за БХК сфери;
- Застъпничество;
- Работа по стратегически дела в Европейския съд по правата на човека и в процедурата по изпълнение на решенията на ЕСПЧ.

Освен това програмата се ангажира с експертно участие в производства по екстрадиции на български граждани, основно от Обединеното кралство. Наред с култивирането на експертиза и финансова полза, тази работа допринесе за мониторинга на БХК на положението в местата за лишаване от свобода.

I. МОНИТОРИНГ НА ПОЛОЖЕНИЕТО С ПРАВАТА НА ЧОВЕКА В БЪЛГАРИЯ И ПОДГОТОВКА НА ДОКЛАДИ И ПРЕПОРЪКИ

Програма „Мониторинг и изследвания“ следи всички материали, които се отнасят до правата на човека в България и в други европейски страни на местни и международни наблюдатели. Тя поддържа редовно връзки с организации и лица, които са ангажирани в подобна дейност и черпи непрекъснато от техните наблюдения и експертиза. Заедно с това, програмата осъществява **фокусиран мониторинг** в различни сфери, за да получи информация от първа ръка за състоянието на правата на човека в тях.

През 2023 г. програмата успя да осъществи ограничен **мониторинг в няколко затвора и затворнически общежития** в страната. Резултатите от този мониторинг наред с данните, събрани по реда на Закона за достъп до обществена информация, послужиха за представяне на доклади пред адвокатски дружества във Великобритания, за написването на годишния доклад за състоянието на правата на човека в България през 2023 г., както и за

застъпническата дейност на организацията. Информация за състоянието на местата за лишаване от свобода БХК получи и от активната кореспонденция с лишени от свобода. Организацията следеше активно дейността и публикациите на Националния превантивен механизъм.

В края на 2023 г. дългогодишните усилия на БХК да получи **достъп до психиатричните болници** се увенча с успех. Министерството на здравеопазването подписа споразумение с организацията, по силата на което екип на БХК ще може да посещава тези затворени институции и да осъществява мониторинг на правата на човека в тях. До края на годината бе изготвена програмата за посещения, които ще се осъществят през 2024 г.

През 2023 г. програма „Мониторинг и изследвания“ продължи наблюдението си на **правата на човека в Руската федерация**, което бе предизвикано от искания за екстрадиции от

страна на руските власти. През годината програмата представи след покана три доклада за състоянието на правата на човека и върховенството на правото в Руската федерация на съдилища в Бургас и в София. В допълнение, през декември програмата изготви доклад за върховенството на правото и **правата на човека в Украйна** по искане за екстрадиция пред съд в Бургас. По всички дела екстрадициите бяха отказани.

През декември 2022 г. програмата, съвместно с другите програми на БХК, започна работа по проект **„Умората от Украйна“**, свързан с мобилизирането на общественото мнение в България за подкрепа на Украйна във войната с Русия съвместно с английска неправителствена организация. В рамките на този проект през януари 2023 г. от програмата бе изготвен доклад за публичните нагласи и медийните публикации, свързани с украинските бежанци в България.

През месец юли програмата изготви алтернативен доклад в **Комитета по расовата дискриминация на ООН** за предстоящия преглед

на периодичните доклади на България пред този орган. Прегледът се проведе през ноември - декември 2023 г., а заключителните препоръки бяха публикувани на 27 декември 2023 г. Те почти изцяло възприеха изводите и препоръките на БХК от алтернативния доклад. Това е едно от най-успешните участия на организацията в преглед пред международен орган.

“
Заключителните препоръки на Комитета по расова дискриминация на ООН към България почти изцяло възприеха изводите и препоръките на БХК. Това е едно от най-успешните участия на организацията в преглед на международен орган
”

II. РАБОТА ПО ПРОЕКТИ В ПРИОРИТЕТНИ ЗА БХК СФЕРИ

През 2023 г. сътрудниците на програма „Мониторинг и изследвания“ работиха по няколко проекта, подкрепени от международни донори. Всички те засягат ключови въпроси на правата на човека в България и подходите на БХК за тяхната защита.

Проект „Оценка на реформата в местата за лишаване от свобода в България: Законодателство и практика след пилотното решение на ЕСПЧ „Нешков и други срещу България““

През 2023 г. програма „Мониторинг и изследвания“ продължи работа по този проект, финансиран от Фонд Активни граждани България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство. Водещата цел на проекта е подобряване прилагането на международните стандарти за правата на човека в пенитенциарната сфера в България.

През 2023 г. този проект, който приключи в края на годината, се фокусира върху три основни дейности:

- подготовка и публикуване на заключителния доклад и препоръки;
- подготовка и публикуване на „Практически наръчник за правно застъпничество на лишените от свобода“
- провеждане на обучения в местата за лишаване от свобода и сред практикуващи адвокати за използване на механизмите за защита на правата на лишените от свобода.

Заключителният доклад **„Реформата в българската пенитенциарна система: Състояние и перспективи“** бе публикуван като книга и на

сайта на БХК¹ в началото на ноември 2023 г. Автори на публикацията са **Диляна Ангелова** и **Красимир Кънев**. Докладът обобщава наблюденията на БХК на пенитенциарната реформа в рамките на проекта. Той се опира на посещенията на сътрудниците на програмата в затворите и в затворническите общежития, на информацията, придобита по реда на достъпа до обществена информация, както и на публикациите на други местни и международни наблюдатели на правата на човека. Той прави цялостна оценка на реформата на българската пенитенциарна система, започната след пилотното решение на ЕСПЧ по делото *Нешков и други срещу България* от 2015 г. по редица показатели. Изследването представя международните стандарти за третиране на лишените от свобода и препоръките по отношение на България на международни органи за правата на човека от последните 12 години. Докладът формулира и дълъг списък от препоръки за по-нататъшно развитие на реформата на българската пенитенциарна система. Неговите констатации и препоръки залагат солидна основа за застъпничеството на БХК и на другите организации и институции на национално и на международно ниво.

¹ <https://www.bghelsinki.org/bg/reports/reformata-v-bylgarskata-penitenciarna-sistema-systojanie-i-perspektivi>

През месец април бе окончателно изготвен „**Практически наръчник за правно застъпничество на лишените от свобода**“. Той бе публикуван като книга и на сайта на БХК². Автори на наръчника са **Красимир Кънев**, **Диляна Ангелова** и **Калин Ангелов**. Наръчникът цели да подпомогне лишените от свобода в използването на правните средства за защита на техните права на национално и на международно ниво. Той обяснява по достъпен начин накратко всеки от механизмите в отделна глава. Към всяка глава има няколко приложения с примерни документи (искове, жалби, молби, формуляри, заявления), които могат да бъдат използвани от лишените от свобода.

Наръчникът обхваща превантивното и компенсаторното средство за защита срещу нечовешко и унижително отношение, оспорване на изолациите и сегрегациите, замяна на режима, оспорване на дисциплинарните наказания, преместванията в друг затвор, достъпа до обществена информация, условно предсрочното освобождаване, защитата от дискриминация, жалби в ЕСПЧ и др. механизми. Хартиеното издание на наръчника бе разпространено в затворите, затворническите общежития и следствените арести, както и сред адвокати, проявяващи интерес към използването на механизмите. Към него лишените от свобода проявиха изключителен интерес. То стана най-търсената публикация на БХК в историята на организацията. Тиражът се изчерпа за много кратък срок и още през септември БХК бе принуден да преустанови разпространението на наръчника.

“
Лишените от свобода проявиха изключителен интерес към наръчника. Той стана най-търсената публикация на БХК в историята на организацията
”

² <https://prisonreform.bg/prakticheski-naracnik-za-pravno-zastapnichestvo-na-lishenite-ot-svoboda/>

След издаването на наръчника програмата организира неговото представяне в четири затвора на България – Сливен, София, Поправителния дом за непълнолетни във Враца и Пазарджик. Наръчникът бе представен чрез кратки семинари на около **120 лишени от свобода**. Те проявиха много жив интерес към семинарите. Наръчникът бе представен и онлайн на два семинара с **адвокати** през месец юни и месец септември.

Програмата продължи да поддържа интернет страницата www.prisonreform.bg и страницата „Реформа в затворите“ в социалните мрежи³; продължи и разпространението на бюлетин с новини за постиженията по проекта и новини сред адвокати, граждански организации и други заинтересовани групи.

По този проект през 2023 г. работиха **Красимир Кънев, Диляна Ангелова, Антоанета Ненкова и Мария Янакиева**.

Проект „Наръчник по правата на човека“

 През 2023 г. програма „Мониторинг и изследвания“ продължи работата с Балтийското дружество за права на човека (Baltic Human Rights Society) по допълнително разработване на **онлайн ръководство по правата на човека**⁴. Новите теми, по които програмата работи, са правата на бежанци и мигранти и задържането на бежанци и мигранти. Те бяха разработени на български и на английски език и през 2023 г. бяха качени на сайта на ръководството.

Ръководството съдържа вече достъпна информация за: правото на свобода на изразяване и медиите; правото на достъп до съд и до справедлив процес; правата по време на арест и задържане; правата на лишените от свобода в местата за лишаване от свобода; правата на лицата, настанени за принудително и задължително психиатрично лечение; защита от дискриминация; защита от домашно насилие и защита при престъпления от омраза.

³ <https://www.facebook.com/prisonreform.bg/>

⁴ <http://www.humanrightsguide.bg>

Ръководството е достъпно на английски и на български език.

По този проект през 2023 г. работиха **Славка Кукова и Мария Янакиева**.

Сътрудничество с Европейската мрежа на експертите по права на хората с увреждания

Този проект БХК изпълнява в сътрудничество с холандската организация Human European Consultancy. Той е свързан с провеждане на изследвания относно правата на хората с увреждания с поръчител Европейската комисия. В рамките на това сътрудничество през 2023 г. старши изследовател **Славка Кукова** от програмата разработи изследване относно системите за оценяване на качеството на социалните услуги за хора с увреждания и актуализира базата данни DOTCOM⁵ за напредъка на България в хармонизиране и спазване на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания. На сайта на Европейската комисия⁶ бяха публикувани: **доклад за България за равенството на хората с увреждания 2022-2023 г. и изследване за стимулите за работодатели от свободния пазар на труда да наемат хора с увреждания**, които бяха изготвени през 2022 г.

Проект „Правосъдие за всички“

Този проект, чието пълно име е „Правосъдие за всички: Укрепване правата на обвиняеми, подсъдими, осъдени и задържани с интелектуални затруднения и/или психо-социални увреждания. Трансгранични трансфери в ЕС, задържане и алтернативи“, започна през март 2022 г. Той си поставя две основни задачи: да установи как се спазват правата на хора с интелектуални затруднения и/или психо-социални увреждания, които са на принудително лечение (чл. 89-92 от Наказателния кодекс); да изследва как преминават тези лица през наказателно производство с трансграничен елемент. Проектът се реализира в партньорство с няколко европейски организации, водещата сред които е Институт за основни права на човека „Лудвиг

⁵ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1542&langId=en>

⁶ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1540&langId=en>

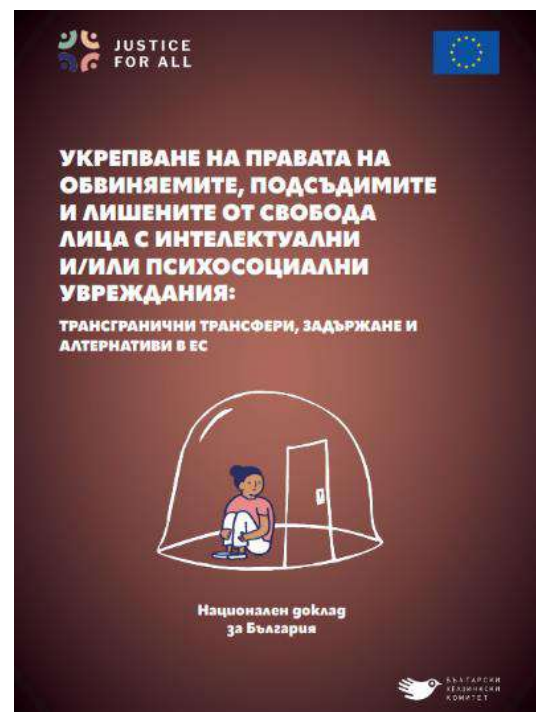
Болцман“ (Ludwig Boltzmann Institute) от Австрия.

През март 2023 г. бе актуализиран националният доклад за България, който анализира правната и политическата рамка относно наказателното производство с участие на извършители с психосоциални и/или интелектуални увреждания, принудителното психиатрично лечение на извършители на престъпления в или извън контекста на изтърпяване на наказание „лишаване от свобода“ и правната рамка и съдебната практика на дела с трансграничен елемент. Той бе представен на заключителна кръгла маса в гр. Пловдив през ноември 2023 г. на адвокати, психолог, представители на Министерство на здравеопазването, Националния превантивен механизъм, Центъра за обществено здраве и анализи и НПО. Членове на борда на съветниците по проекта участваха в международна конференция във Виена през юни 2023 г. Координатор и изследовател на БХК участва и в заключителната онлайн конференция по проекта през декември 2023 г. Националният доклад, обещаващата практика и препоръките на български и английски език са публикувани на сайта на БХК⁷. По този проект през 2023 г. работи **Славка Кукова**.

Проект „Между интеграцията и реинтеграцията: Работа със затворници роми“ (ROMA OFF-IN)

В края на 2021 г. Българският хелзинкски комитет започна работа по изследователски проект „Между интеграцията и реинтеграцията: Работа със затворници роми“ (ROMA OFF-IN). Проектът се подкрепя от ЕС и се изпълнява в България, Италия и Румъния, под общата координация на Университета на Флоренция. Проектът се фокусира върху сравнително слабо проучвана област – **реинтеграцията на затворниците роми след като изтърпят присъдите си**. През 2023 г. по проекта бяха осъществени широк спектър от разнообразни дейности, които включиха:

- **Проследяване на преживяванията** на лишените от свобода участници в проекта. Това стана чрез серия от интервюта с лишените от свобода както по време на изтърпяване на наказанията им, така и след тяхното освобождаване.
- Изготвяне на етнографски доклад „**Между интеграцията и реинтеграцията на роми правонарушители**“⁸.
- Провеждане на **фокус групи** с представители на ГДИН, на социалните, здравни и общински институции в Сливен и Пазарджик.
- **Национална заключителна среща** с 30 представители на ГДИН, социални и пробационни инспектори. Тя включи преглед на националните стандарти и политики относно ресоциализацията на роми-правонарушители в системата на наказателното правосъдие на България; основните находки от изследване на преживяванията след освобождаването на бивши затворници с ромски етнически произход при завръщане в общността и добри практики на социално включване на бивши лишени от свобода в България, Италия и Румъния.

⁷ <https://www.bghelsinki.org/bg/reports/2023-rights-of-detainees-with-intellectual-psychosocial-disabilities-bg>

⁸ <https://www.bghelsinki.org/bg/reports/ROMA-OFF-IN-Ethnographic-report-2023>

По този проект през годината работиха **Антоанета Ненкова, Мария Янакиева, Красимир Кънев и Десислава Симеонова.**

Проект EQUALTOGETHER

Този проект започна да се реализира от началото на 2023 г. и целта му е противодействие на нетолерантността, престъпленията от омраза и речта на омраза спрямо етническите малцинства, мигрантите и ЛГБТИ. Изпълнява се от консорциум с водеща организация Български хелзинкски комитет и партньори: Организация Дром – Видин, Асоциация Интегро – Разград, Сдружение ЛАРГО – Кюстендил, Сдружение РАКО – Сливен, ЛГБТ Действие – София и Civil Rights Defenders – Швеция. През 2023 г. дейностите по проекта включиха:

- **Овластяване** на гражданските организации на уязвимите общности да реагират на случаи на нетолерантност, дискриминация, реч на омразата/престъпления от предразсъдъци. Бяха организирани пет **регионални практически обучения** за граждански организации/активисти, фокусирани върху разпространени проблеми, идентифицирани по време на оценката на предизвикателствата пред уязвими групи.
- **Стратегическо застъпничество** пред българските местни и национални власти във връзка с дискриминацията, пред които са изправени етническите и ЛГБТИ общности.
- **Кампания за повишаване на осведомеността** относно престъпления от предразсъдъци и подобряване на докладването.

Бе създаден изследователски и комуникационен пакет по проекта. Той включи ъпдейт на проектния уебсайт

www.nohate.bghelsinki.org със създадена секция EQUALTOGETHER и на социалните профили на проекта във Фейсбук и Инстаграм. Бе създадена платформа за докладване на инциденти от омраза и прояви на дискриминация www.equal.bg.

По този проект през 2023 г. работиха **Антоанета Ненкова, Красимир Кънев, Радослав Стоянов и Десислава Симеонова.**

Проект PRISON CIVIL ACT

През 2023 г. програма „Мониторинг и изследвания“ продължи да участва в проекта PRISON CIVIL ACT на Европейската мрежа за водене на дела, свързани със затворите. През 2023 г. проектът включи подготовка на информации за развитието на съдебната практика в България, свързана със затворите, на всеки три месеца и изготвяне на доклад за въздействието на практиката на международните органи за правата на човека върху законодателството и правоприлагането на национално ниво. За изготвянето на периодичните доклади програмата проследяваше редовно съдебната практика по Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража. За изготвянето на специалния доклад програмата освен деск рисьрч организира серия от полуструктурирани интервюта и фокус групи с представители на заинтересувани групи. Всички дейности по проекта бяха изпълнени изцяло.

По този проект от страна на БХК работиха **Красимир Кънев и Мария Янакиева.**

III. ПУБЛИЧНО ЗАСТЪПНИЧЕСТВО ЧРЕЗ МЕДИИ, УЧАСТИЕ В ПУБЛИЧНИ СЪБИТИЯ, СРЕЩИ И РАБОТНИ ГРУПИ

През годината медийните участия на представители на програмата бяха концентрирани около няколко събития: годишният доклад за правата на човека в България за 2022 г.; евикцията на ромски семейства в кв. „Орландовци“, София; хомофобските протести в София и Варна; свръхупотребата на сила и огнестрелно оръжие от полицията; правата на човека в Руската федерация; речта на омраза.

Сред медиите, в които посланията на програмата и на БХК получиха най-голям отзвук, следва да се отбележат „Дневник“, „Капитал“, БНР, „Свободна Европа“, „Маргиналия“, „Нова“, „Медиапул“ и др.

През месец ноември програмата оказва съдействие и осъществи застъпничество по време на мисията на Консултативния комитет по Рамковата конвенция за защита на националните малцинства в България. Представител на програмата участва в постоянна работна група към Министерство на труда и социалната политика за изпълнение на Националната стратегия за дългосрочна грижа. През 2023 г. бяха обсъждани освен доклада за изпълнение на плана за действие 2022 - 2027 г. и функционалните изисквания за резидентните и някои консултативни и терапевтични услуги за пълнолетни хора с различни видове увреждания.

IV. РАБОТА ПО СТРАТЕГИЧЕСКИ ДЕЛА В ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪД ПО ПРАВАТА НА ЧОВЕКА И В ПРОЦЕДУРАТА ПО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА РЕШЕНИЯТА НА ЕСПЧ

През 2023 г. програмата участва в подаването на няколко **жалби в ЕСПЧ**. Те включват нарушаване на правата на сдружаване и мирно събрание на македонците в България, лишаване от право да гласуват на затворници от няколко затвора и нечовешки условия в следствен арест. Програмата участва и в представянето на едно становище по текущо дело, свързано със свобода на религията, заведено в предходни години. Тя също така подпомогна правната програма в представянето на становища по дела в ЕСПЧ.

През 2023 г. програма „Мониторинг и изследвания“ представи самостоятелно **три становища и участва в представянето на**

четвърто становище по член 9.2 от Правилника на Комитета на министрите на Съвета на Европа за преглед на изпълнението на решенията на ЕСПЧ. Две от тях бяха по дела за правото на свобода на сдружаване (юни и септември), едно – за свърхупотребата на сила от правоприлагащите органи (декември) и едно – за условията в местата за лишаване от свобода (март). Тези становища бяха взети под внимание и обсъдени от Комитета на министрите. Усиленото наблюдение по нито едно от групите дела, по които програмата представи становища, не бе прекратено през 2023 г.

ПРОГРАМА ЗА ПРАВНА ЗАЩИТА

Програмата за правна защита (ПЗЗ) на БХК е ангажирана със стратегически дела и стратегическо правно застъпничество. Програмата води дела пред българските и международните съдебни и квазисъдебни органи. Правното ѝ застъпничество се изразява в становища по тълкувателни и конституционни дела пред върховните съдилища и Конституционния съд, становища като трета страна по дела пред ЕСПЧ, становища пред Комитета на министрите на Съвета на Европа по изпълнението на осъдителни решения на ЕСПЧ срещу България, пред други органи на Съвета на Европа, на ООН, на Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа. Програмата участва също и в различни работни групи за изготвяне на законопроекти и становища по законопроекти пред Народното събрание, както и обществени консултации по проекти на подзаконови нормативни актове. Експертите в програмата изготвят правни консултации, проучвания и участват в конференции и семинари, включително като лектори.

I. ДЕЛА

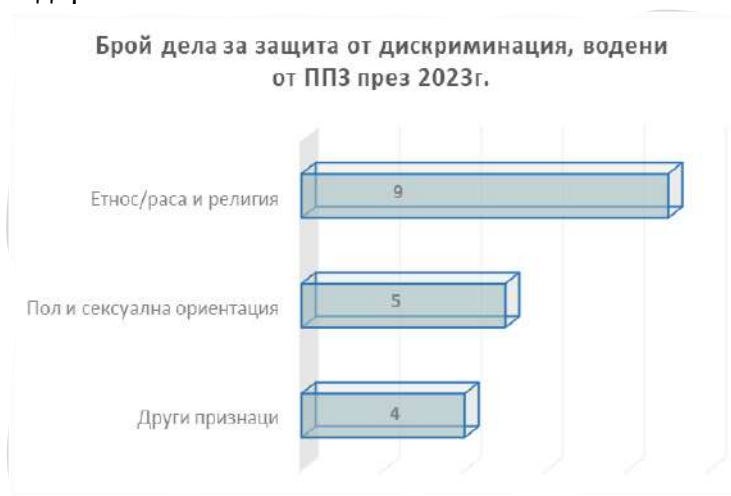
През 2023 г. ППЗ продължи да води **стратегически и други дела** пред българските съдилища, Комисията за защита от дискриминация (КЗД) и ЕСПЧ. Основната дейност на програмата продължава да бъде водене на стратегически дела за защита на правата на човека. Заедно с нея фокус в работата на програмата през миналата година беше застъпничеството под формата на становища по проекти на нормативни актове, участие в процеса по изпълнение на решения на ЕСПЧ, чрез изготвяне на съответна информация до Комитета на министрите на Съвета на Европа и изразяване на позиции относно дългогодишни проблеми в България, а именно огромният брой хора без документ за самоличност, липсата на контрол и отчетност на главния прокурор и на прокуратурата.

През годината програмата работи по **най-малко 120 производства**:

- 18 производства по реда на Закона за защита от **дискриминация**, от които 5 нови;
- 8 досъдебни производства, от които 4 нови;
- над 30 дела свързани с **принудителното изваждане и бездомността** на ромски семейства в София, в това число дела за преустановяване на незаконни административни действия, срещу заповеди за събаряне и срещу заповеди за заличаване на административен адрес;
- 26 заявления и 6 съдебни производства за **достъп до обществена информация**;
- 16 други национални производства (в защита на съдийската независимост, на равен достъп до социално подпомагане, коректно отразяване на здравни данни и свобода на придвижване и др.);
- 25 дела пред ЕСПЧ, като заведените нови жалби са 6; постигнати са 2 споразумения и 4 жалби са обявени за недопустими.
- 1 дело пред Комитета по правата на човека.

Дела за защита от дискриминация

БХК използва и двата способа за защита по реда на Закона за защита срещу дискриминация (ЗЗДискр) – производствата пред гражданските съдилища и пред КЗД. Фокус в дейността на организацията са случаи на дискриминация по **шестте основни признака** в антидискриминационните директиви на ЕС.

Дела по признак етнос/раса и религия

През 2023 г. ППЗ продължи работа по производството пред КЗД във връзка с публикации в сайта на партията ВМРО–БНД, озаглавени „**Циганският въпрос**“, която **завърши успешно. КЗД осъди ВМРО–БНД за дискриминация** и задължи партията да премахне всички публикации.

КЗД за втори път – след вече отменено от ВАС решение – установи, че лидерът на ВМРО–БНД и министър на отбраната и вицепремиер към онзи момент, Красимир Каракачанов, не е извършил дискриминация през януари 2019 г. с публичните си изявления в с. Войводиново. В тях

Каракачанов генерализира престъпното поведение като свойствено за всички роми. Повторното решение на КЗД бе отменено от първоинстанционния административен съд. КЗД и Каракачанов подадоха касационни жалби и делото е за втори път висящо пред Върховния административен съд (ВАС).

В отделно производство, но отново за изявленията на Каракачанов от 2019 г., КЗД отново не установи дискриминация. Това решение бе отменено от първоинстанционния Административен съд – Враца и бе върнато за ново произнасяне. И това дело е висящо пред ВАС след касационна жалба от ответника, като какъвто е погрешно конституирано Министерството на отбраната.

Завърши делото за обезщетение вследствие на дискриминационно обръсване на брада от затворническата администрация с предявяване на изпълнителен лист на Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ (ГДИН).

Завърши и делото на мъж от ромски произход по оплакване, че му е **отказан достъп** до нощно заведение в София. КЗД призна тази практика за дискриминационна.

ППЗ сезира КЗД за недопускане на роми в хотел в Самоков. Завърши с осъдително решение на ВАС и делото за **забрана на влизане** на роми в интернет клуб в София.

Поехме процесуалното представителство на народен представител от еврейски произход през КЗД във връзка с **антисемитски изявления** по негов адрес от парламентарната трибуна и в социалните мрежи, извършени от народни представители на ПП „Възраждане“. Производството е висящо.

Внесохме жалба до КЗД за антисемитски изявления във връзка с колаж с образа на Соломон Паси, разпространен в Телеграм канал на ПП „Възраждане“. Преписката е образувана и допусната за разглеждане. Производството е висящо.

Дела по признак пол и сексуална ориентация

През 2023 г. завърши успешно делото срещу медията „Труд“, като с решение на ВАС се установи **дискриминация на основата на**

сексуална ориентация, извършена чрез публикация в онлайн изданието на вестника.

В началото на 2024 г. КЗД установи дискриминация на основата на сексуална ориентация по случай от 2019 г., когато в Пловдив беше осуетена изложба на фондация ГЛАС с призови за насилие над ЛГБТИ активистите.

БХК, съвместно с Български фонд за жените, подадоха жалба в КЗД относно реклама на електрически уреди с **крайно мизогинни послания** и нормализиращи насилието над жени.

ППЗ пое представителството пред КЗД на двама транс мъже срещу депутата от ПП „Възраждане“ Златан Златанов за **тормоз на основата на „пол“** във връзка с негова публикация във Фейсбук, в която нарича хората, търсещи промяна на данните си за пол в регистрите за гражданско състояние „изчадия“.

През 2023 г. ППЗ продължи работата по дело на ЛГБТИ активист срещу Волен Сидеров и Общинска изборителна комисия – София относно цялостната предизборна кампания на Сидеров с обещание ако стане кмет да забрани София Прайд.

Дела по други признаци

През 2023 г. КЗД се произнесе повторно по оплакването на дете с увреждане и неговите родители от **дискриминация на основата на признака „увреждане“**, осъществена от лидера на ултранационалистическата партия НФСБ с изявленията му през 2018 г. по повод масовите протести на родители на деца с увреждания. Първото решение на КЗД, с което не се установява дискриминация, бе окончателно отменено от ВАС през 2021 г. И с новото си решение КЗД не установява дискриминация. То бе отменено от Административен съд – Пловдив заради несъобразяване с мотивите на ВАС от 2021 г. КЗД подаде касационна жалба срещу това решение и производството е висящо.

Приключи делото пред КЗД относно невъзможност на лице с българско гражданство, завършило средното си образование в чужбина, да участва в кандидатстудентския процес в

Софийски университет “Св. Климент Охридски”. КЗД не намери дискриминация.

ППЗ продължи представителството на вдовица на починал от Ковид-19 мъж, за осъществена от властите **дискриминация по признак възраст**.

Продължи работата по твърденията на БХК за **дискриминация по признаци възраст и увреждане** на ваксинационната кампания срещу Ковид-19.

Дела за защита от бездомност

ППЗ продължи да оказва правна помощ на три жени от ромски произход от столичния кв. „Орландовци“ при картотекирането им като **нуждаещи се от общинско жилище**. След поредица от дела, през 2023 г. делата приключиха успешно, но хората все още не са настанени. През 2023г. бяха заведени 4 дела срещу отказите на МВР да им **издаде лични карти**. Съдът задължи МВР да издаде лични карти на 3 от тях, а 1 продължава и през 2024 г.

ППЗ пое представителството на жалбоподател срещу заповедта за събаряне на къщата му, въпреки наличието на нотариален акт за нея. Работата по производствата продължава и през 2024 г.

Орландовци

През 2023 г. ППЗ оказва правна помощ на **над 120 лица от ромски произход**, които бяха прогонени от домовете си в кв. „Орландовци“, а постройките, представляващи единствените им домове, бяха **разрушени**. Правната помощ включваше оспорване на действия на районния

кмет по събаряне на къщите; искания за преустановяване на действията; искания за настаняване на пострадалите в жилища от резервния фонд; жалба срещу заповедта за заличаване на адреса в кв. Орландовци; действия срещу отмяната на предварителното изпълнение. Всички тези дейности обхващат **17 дела за прекратяване на незаконосъобразни действия** (от които 14 приключили в едноинстанционно производство), **3 дела срещу заповеди за събаряне** (от които 2 са все още висящи на първа инстанция), **1 дело срещу заличаване на административен адрес** (висящо) и 1 приключило дело за **достъп до обществена информация**.

Дела за защита на жертви от престъпления

През 2023 г. ППЗ продължи да оказва съдействие на пострадал през 2018 г. от **полицейско насилие** в Пазарджик поради липсата на ефективно разследване, както и на пострадал чернокож британски гражданин от футболни фенове през 2018 г.

В началото на 2024 г. СРС постанови осъдителна присъда за нанесена средна телесна повреда по **расистки подбуди** на чернокож американски гражданин в София, представляван от БХК.

Програмата продължи да оказва правна помощ на лице с увреждания, жертва на **сексуално престъпление** докато е било на лечение в болнично заведение.

Продължи работата и по досъдебно производство по случая на изчезнал възрастен с умствена изостаналост от дома, в който живее,

както и слабите усилия на властите да го открият в две отделни производства.

Друго продължаващо досъдебното производство е това, по което е конституирана майката на **починала непълнолетна родилка** вследствие на извършено спешно цезарово сечение.

ППЗ представлява лице, което е заплашено с огнестрелно оръжие от пиарката на бившия главен прокурор Иван Гешев. Производството продължава през 2024 г.

Закон за достъп до обществена информация

През годината ППЗ спечели пред АССГ общо 5 дела по откази за предоставяне на **достъп до обществена информация**. Висящо остава дело срещу повторния отказ на главния прокурор да предостави информация във връзка с твърдения за прокурорски чадър върху обвиняем за тежко ПТП, при което загиват две млади жени.

Други национални производства

През 2023 г. приключи успешно дело на две деца, **ваксинирани погрешно** с ваксина срещу COVID-19, която не е предназначена за деца

- Програмата продължи да подпомага по граждански дела иракска гражданка, жертва на **домашно насилие** с цел да възстанови контакт с двете ѝ деца.
- Продължи делото за отмяна на разпоредби от Инструкцията за деловодната дейност, които регламентират и ограничават **достъпа на адвокати до преписки**.
- ППЗ приключи успешно две дела на украинки, на които е отказана еднократна **помощ за децата им**.
- Заведохме дело срещу главния прокурор с искане да публикува актовете си на сайта на

ПРБ съгласно чл. 138, т. 6 ЗСВ (на основание 256 АПК). ВАС уважи нашата частна жалба, отмени определението на АССГ за прекратяване на делото.

- ППЗ постигна успех по делото на адвокат срещу КПКОНПИ за **правото на достъп до информация** на адвокати.
- През 2023 г. ППЗ продължи работата в 2 отделни дела по търсене на информация от ДАНС дали е подлагала председателя на БХК или други членове и служители на БХК на форми на **тайно следене**.
- Програмата оказва правна помощ в два отделни случая на налагане на наказания на деца със **специални образователни потребности** с цел да бъдат прогонени от училищата, в които учат. И в двата случая наказанията бяха отменени.
- ППЗ представлява съдийка от Районен съд – Пловдив в производство по обжалване на заповед на председателя на съда в частта, в която тя е лишена от допълнително материално стимулиране след като по-рано възниква служебен конфликт между нея и председателя във връзка с разпределението на съдиите в отделенията и натовареността им. ВАС отмени заповедта в процесната част.
- През 2023 г. започна разглеждането на дело от името на 4 деца, които се оплакват от продължителното **онлайн обучение** по време на пандемията от Ковид-19.
- През 2023 г. завърши без успех делото на лице, оплакващо се от **невъзможността да гласува** на парламентарните избори през 2021 г. заради поставянето му под карантина от Ковид-19.

II. ДЕЛА ПРЕД НАДНАЦИОНАЛНИ ПРАВОЗАЩИТНИ ОРГАНИ

През 2023 г. ППЗ има общо 25 висящи дела пред ЕСПЧ и 1 пред КПЧ. От тези 25 дела новоподадените жалби са 6, включително 1 искане за привременни мерки, 2 дела бяха решени със споразумение, по 6 дела се подадоха становища в отговор на правителството, а 4 са обявени за недопустими.

III. ЗАСТЪПНИЧЕСТВО

- 2 становища по изпълнението на решения на ЕСПЧ срещу България до Комитета на министрите;
- 9 становища по проекти на нормативни актове;
- работа по общо 6 проекта;
- участие в 1 работна група за изменения в законодателството;
- най-малко 7 открити писма до институции;
- 2 консултации с органи на Европейската комисия и на Съвета на Европа;
- най-малко 17 публикувани статии в онлайн медии; над 10 участия в медии.

Становища пред Комитета на министрите на Съвета на Европа

През 2023 г. ППЗ представи на Комитета на министрите становище по изпълнението на решенията на ЕСПЧ по групата дела Колеви и С. З. срещу България, засягаща темата за **липсата на механизъм за независимо разследване и отстраняване на главния прокурор** при съмнения за извършено от него престъпление, както и по свързаните дела за липса на ефективно разследване на изнасилвания.

Становища по проекти на нормативни актове

През 2023 г. ППЗ изрази становища по редица проекти на нормативни актове – изменения в Закона за българските лични документи; Проект за изменение и допълнение на Постановление на Министерски съвет № 181/2009 г. относно стратегическите обекти от значение за националната сигурност; в Закона за защита от домашно насилие; Правилника за издаване на българските лични документи; в два отделни ЗИД на Наказателно-процесуалния кодекс, в ЗИД на Закона за достъп до обществена информация, в ЗИД на Конституцията на Република България, в ЗИД на Изборния кодекс, в ЗИД на Закона за съдебната власт, ЗИД на Закона за пряко участие на гражданите в държавната власт и местното самоуправление.

През годината сътрудници на ППЗ участваха в различни заседания на парламентарни комисии по някои от проектите на нормативни актове и изразяваха становища по тях, както и в работна група в МРРБ за лицата без лични карти и по този въпрос бяха изготвени становища.

Други становища и позиции

През 2023 г. ППЗ организира и изпрати **подписан от над 120 общественици** открит сигнал до главния прокурор във връзка с дейността на политическа партия „Възраждане“ и на нейния председател Костадин Костадинов. Исканията в сигнала са за **разпускане и прекратяване на партия Възраждане**.

През март паневропейската правозащитна мрежа Civil Liberties Union for Europe публикува доклад за България по консултацията на Европейската комисия за върховенство на закона в държавите членки. Частта за България е подготвена от ППЗ и АЕЖ – България.

ППЗ участва със становища и при консултации на Европейската комисия относно Доклада за върховенство на закона, на Венецианската комисия относно измененията в Конституцията.

ППЗ изготви доклад до Комитета на ООН за премахване на расовата дискриминация. Представител на ППЗ участва на среща с Европейския съд по правата на човека.

През март екипът на програмата изпрати писмо до министъра на образованието във връзка с участието на транс хора на държавните зрелостни изпити в случаите, в които външният им вид не съответства на данните в документите им за самоличност и съответните бази данни на министерството.

През октомври сезирахме Регионалната здравна инспекция – Силистра и Министерство на здравеопазването за съдържащи се в сайта на регионалната инспекция материали за ХИВ-инфекцията с **хомофобско съдържание**. Материалите бяха своевременно премахнати от сайта.

IV. СЕМИНАРИ И ОБУЧЕНИЯ

Представители на ППЗ участваха като лектори в поне 9 семинара; водиха 3 фокус групи и се обучаваха в над 8 специализирани правни семинари, включително 6-месечната програма Starlight – съвместен проект на Hertie School Berlin и Унгарския хелзинкски комитет.

ППЗ участва в конференция, посветена на речта на омразата, организирана от АЕЖ – България, Шалом, Билитис и фондация ГЛАС. Програмата взе участие и в семинар на CEELI, който е част от двугодишен проект за обучение и работа по поддържане на върховенството на закона.

V. РАБОТА ПО ПРОЕКТИ

През годината програмата се включи в изпълнението на редица проекти, по които БХК е водеща организация или партньор. Основните проекти, по които програмата работи през 2023г. бяха:

- **„Оценка на реформата в местата за лишаване от свобода в България: Законодателство и практика след пилотното решение на ЕСПЧ „Нешков и други срещу България““** - чрез водене на и проучване на дела на затворници и обучение на адвокати.
- Проект **“FLIGHTRISK”**, изследващ условията за налагане на най-тежката мярка за неотклонение задържане под стража.
- **„Charter of Fundamental Rights in Bulgaria: Building strategic capacity, spreading rights awareness“** – проект на Правозащитната мрежа Съюз за граждански свободи за Европа „Либъртис“ (www.liberties.eu) във връзка с приложение на Хартата на ЕС за основните права
- **Strategic Litigation for Vaccination Justice**
- Проект **„Enforcing Equal Rights Through Strategic Litigation and Advocacy“**, финансиран от German Marshall Fund of the US – Engaging Central Europe
- Участие в проект **EIN – Promoting Free Speech with European Judgments**

VI. МОЛБИ И СИГНАЛИ ДО БХК

Програмата за правна защита на БХК продължи да предоставя правна помощ не само под формата на процесуално представителство за онези случаи, които имат стратегическа значимост, но нередко и под формата на правни съвети на лица, които са подали писма с молби или сигнали до организацията. През 2023 г. в организацията са постъпили **над 275 молби за правна помощ и сигнали за нередности**. Разгледани са над 55 молби от тази и от предходната година.

ПРОГРАМА ЗА ПРАВНА ЗАЩИТА НА БЕЖАНЦИ И МИГРАНТИ

През 2023г. програмата за правна защита на бежанци и мигранти на БХК продължи своята дейност, започната преди 30 години през 1994г. с подкрепата на Върховния комисариат за бежанците към ООН (БКБООН). От 2016 г. дейността на БХК по правна защита на бежанци и мигранти е подкрепена и от УНИЦЕФ, с насоченост върху закрилата на непридружените деца мигранти. В дейностите на програмата се включват наблюдение и оценка на практиката при провеждането на производствата по предоставяне на международна закрила и статут на територията на България, мониторинг на границите и административните центрове за задържане на чужденци относно осигуряването на достъп до територия и процедура, както и мониторинг и застъпничество за закрила

на непридружените деца и защитата им от незаконно задържане. Дейностите на програмата са насочени към създаването на правни стандарти за закрила на бежанците и спазване основните права на мигрантите, както и за застъпничество и лобиране за създаване в законодателството на правни и практически гаранции за защита на основните човешки права на чужденците от всички категории на територията на България.

При изпълнението на своите дейности и задачи програмата се основава на няколко постоянни институционални споразумения с ВКБООН от 1994г., с Държавна агенция за бежанците (ДАБ) от 1998г., с Главна Дирекция „Гранична полиция“ при МВР от 2005г., с Дирекция „Миграция“ при МВР от 2007г. и с Националното бюро за правна помощ (НБПП) от 2017г. Програмата представлява комитета в Българския бежански съвет, създаден като организация на организациите БЧК, Каритас и БХК през 2005 г. с цел координация, лобиране и

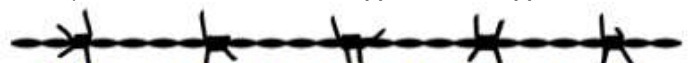
застъпничество за укрепване на националната система за убежище и закрила.

През изминалата година програмата извършваше своята дейност по предоставяне на правни консултации, интервенции и представителство пред администрацията чрез постоянно действащите приемни в офисите на програмата в гр.София и гр.Свиленград, както и чрез правни приемни в регистрационно-приемателните центрове (РПЦ) на ДАБ: РПЦ София (общезитията „Овча Купел“, „Военна Рампа“, „Враждебна“ и ПЗТ - 3 блок), РПЦ Харманли, РПЦ Баня и ТЦ Пъстрогор.

I. МОНИТОРИНГ НА ГРАНИЦИТЕ И ДОСТЪПА ДО ТЕРИТОРИЯ

Непрекъснат граничен мониторинг бе осъществяван в местата за полицейско задържане на основната входна граница между България и Турция на ГКПП - Капитан Андреево, ГКПП - Ново село, ГКПП - Елхово, ГКПП - Болярово, ГКПП - Средец, ГКПП - Малко Търново и ГКПП "Аерогара" - София. Регулярно и ad hoc бяха наблюдавани също и основните изходни граници със Сърбия и Република Северна Македония. Наблюдавани на ежеседмичен принцип бяха специалните домове за временно настаняване на чужденци в СДВНЧ - София, кв. "Бусманци" и СДВНЧ-Любимец, гр. Любимец, област Хасково към Дирекция "Миграция" на МВР. Програмата осигури също така обжалване на актовете на администрацията и достъп до съдилищата на търсеци закрила и незаконни мигранти като правна помощ за реализация на правото им на ефективно средство за защита, както и про боно представителство пред регионалните административни съдилища и Върховен административен съд в случаите на сериозни нарушения на материални или процесуални права.

През 2023г. с оглед съблюдаването на *принципа за забрана на връщането (non-refoulement)* по чл.33 от Женевската конвенция програмата осъществи **735 гранични визити и оказа правна помощ за подаването на молба за закрила на сухоземна граница и достъп до територията на 3292 търсеци закрила на границата**, от които – 1446 лица на входна граница и 1846 лица на изходна граница. Осъществена бе проверка на 475 производства по реадмисия на граждани на трети страни с фокус върху предотвратяване на връщането на турски граждани, търсеци закрила. Програмата осъществяваше и **наблюдение на дъблинските**

През годината програмата
установи 9,897 случая на
отблъскване, засягащи
174,588 лица

трансфери от и към други държави - членки на ЕС на международното летище в София с оглед правото на връщаните кандидати на достъп до производство за оценка на молбата им по същество, ако са напуснали страната за друга държава - членка на ЕС преди да е приключила бежанската им процедура в България. И през тази година програмата продължи да наблюдава и регистрира **случаите на отблъскване на сухоземната граница**, основно по протежението

на външната ни граница с Република Турция. **Отблъскването (pushback)** съставлява връщане обратно на турска територия на чужденци, които желая да подадат молба за закрила чрез или извън установените официални процедури по реадмисия или препятстване на влизането им на българска територия чрез официално или неофициално недопускане. **През годината програмата установи 9,897 случая на отблъскване, засягащи 174,588 лица.**

II. МОНИТОРИНГ НА СДВНЧ И ДОСТЪПА ДО ПРОЦЕДУРА

През 2023г. програмата наблюдаваше спазването на *принципа за достъп до процедура* по чл.6 от Процедурната директива от местата за задържане на нелегални мигранти, т.нар. специални домове за временно настаняване на чужденци (СДВНЧ), а именно: СДВНЧ - Бусманци и СДВНЧ - Любимец към Дирекция "Миграция" на МВР. В течение на годината, програмата извърши **113 визити в СДВНЧ** (52 в СДВНЧ-Бусманци, 61 в СДВНЧ-Любимец), в резултат на което бе в състояние да **предостави правна помощ за достъп до процедура на общо 16,075 търсещи закрила в СДВНЧ**, от които – 3,231 лица, прехвърлени от границата и 12,844 лица, задържани на територията на страната, на които бе оказано съдействие за подаване на молба за закрила пред администрацията на

имиграционната полиция. През тази година основното затруднение при осъществяването на тази дейност произтече от наложената задължителна 10-дневна медицинска карантина спрямо всички задържани лица, която на практика удължи за този срок времето между задържането и подаването на молба за закрила. Въпреки това програмата успя да осигури сравнително кратък период на задържане от средно 7 календарни дни при 0 дни средно закъснение спрямо законоустановения срок от 6 работни дни, както и да осигури в този срок освобождаването и достъпа до процедура в откритите бежански центрове на **82% от всички чужденци, търсещи закрила**, задържани в депортационните центрове на МВР.

III. МОНИТОРИНГ НА ПРОИЗВОДСТВОТО НА ДАБ ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА МЕЖДУНАРОДНА ЗАКРИЛА

Двата офиса на програмата в София и Харманли продължиха да функционират без прекъсване и да приемат ежедневно лица, нуждаещи се от правна помощ. Предоставяни бяха също и правни консултации в трите административни подразделения на РПЦ на ДАБ при МС в София. Така през 2023г. бяха предоставени **5182 правни консултации** по отношение на 3217 души, от които 379 консултации за регистрация и достъп до процедура, 3080 консултации на определен етап от производството по предоставяне на международна закрила, 1440 консултации във връзка с правата и задълженията на търсещите закрила и лицата с предоставена закрила, 246 консултации за събиране на семейство, 1 консултация за придобиване на българско гражданство и 36 консултации по доброволно връщане.

Програмата наблюдаваше и производствата, осъществявани от ДАБ с оглед спазването на основните минимални стандарти за оценка на молбата за закрила и за предоставянето на международна закрила. Наблюдавани бяха производствата за предоставяне на статут в РПЦ - София,

РПЦ - Баня, РПЦ - Харманли и ТЦ - Пъстрогор. Програмата извърши **наблюдение на 500 процедурни действия в производствa** по международна закрила по отношение на 346 мъже, 61 жени, 11 придружени деца и 82 не придружени деца. От тях 250 са наблюдаваните производства по оценка на молбата за закрила пред административния орган, 100 регистрации и 50 съдебни дела по жалби против откази на закрила. Направена бе оценка и анализ на 100 отрицателни решения на административния орган. ДАБ продължи да известява предварително програмата за повечето от графициите си за провеждането на различните видове действия в производството по предоставяне на международна закрила (регистрации, интервюта, връчване на решения). Това значително подобри представителността на мониторинга. В резултат бе съставен **Годишен доклад за наблюдение на производството по предоставяне на закрила през 2023г.**, който съдържа препоръки за подобрене на стандартите на бежанските производства.

II. СТРАТЕГИЧЕСКИ ДЕЛА И ПРАВНА ПОМОЩ

През 2023 г. бяха заведени бяха **78 дела пред административните съдилища** против отрицателни решения на Държавната агенция за бежанците производства по оценка на молба за закрила. Основните проблеми по тази дейност произтекоха от общия упадък на независимостта и обективността на националната правосъдна система и влошаващото се качество на съдебните актове, като по бежанските дела фактор е и дискриминационно третиране на определени националности, чиито молби за закрила се възприемат като явно неоснователни, но не по правни, а по политически съображения.

През годината програмата предприе пред съда **завеждането на още 148 стратегически дела** по следните проблемни области – 20 дела против изключване на основание национална сигурност, 67 дела против дискриминационен отказ на детски помощи на лица с предоставен бежански или хуманитарен статут или временна закрила, алтернативи на задържане - 5 дела, неправилна идентификация на правните основания за предоставяне на международна закрила - 27 дела, съществени нарушения на процесуалните норми - 27 дела, развитие на практиката на ЕСПЧ - 1 дело, насилствено отблъскване от граница - 1 дело.

Така, **през 2023г. програмата предостави правна помощ, представителство и консултации на общо 26,405 бенефициенти**, от които – 16,136 души за достъп до територия и процедура (3292 души на границата и 12844

души в СДВНЧ) и 2135 души в производство за предоставяне на международна закрила, 106 търсеци закрила с постановен отказ за предоставяне на международна закрила, 39 окончателно отказани търсеци закрила в процедура по доброволно връщане, 391 чужденци в процедура по реадмисия, 219 търсеци закрила и лица със закрила по стратегически дела и 860 признати бежанци или лица с предоставен хуманитарен статут, 4274 души с временна закрила (в това число 1100 не придружени деца (108 не придружени деца на границата, 717 не придружени деца в СДВНЧ и 191 деца в процедура и 2 деца в сините точки, 82 деца с мониторирана процедура), 1745 търсеци закрила и лица със закрила, получили правна помощ чрез горещите телефонни линии, 500 души с мониторирано качество на процедурата досежно реализация на техни признати им от закона социални, здравни или други субективни права.

През годината програмата предостави правна помощ, представителство и консултации на общо **26,405 бенефициенти**

III. ПОДКРЕПА ЗА НЕПРИДРУЖЕНИ ДЕЦА МИГРАНТИ

С подкрепата на УНИЦЕФ програмата разработи и приложи стандартни оперативни процедури за информиране и **консултиране на непридружени деца по процедура за събиране на семейството**. През 2023г. 825 непридружени деца бяха консултирани и/или представлявани пред администрацията и съдилищата за тяхното освобождаване от полицейските центрове за задържане, за осигуряване на достъп до законните способи за събиране с техните родители или други членове на семейството в различни европейски държави, като способ за превенция на бягството на децата и излагането им на рисковете, свързани с незаконното придвижване и трафика на хора.

Общо 358 непридружени деца бяха мониториращи във връзка с **благосъстоянието** им, други 260 непридружени деца **интервюирани** относно качеството на представителството им от адвокатите на НБПП, назначавани по чл. 25 от ЗУБ. Доклад за качеството на представителството по чл. 25 от ЗУБ беше изготвен на базата на интервютата с децата и представен на НБПП. **Информационни сесии** бяха проведени с 461 непридружени деца относно възможностите за събиране със семействата им по регламент Дъблин III с цел предотвратяване на бягствата и свързаните с това рискове за живота и сигурността им.

IV. ДОКЛАДИ, ОБУЧЕНИЯ, ГОРЕЩА ТЕЛЕФОННА ЛИНИЯ И СИНИ ТОЧКИ

През изтеклата година програмата изготви и своите традиционни специализирани доклади - **Годишния доклад за наблюдение на границите** и **Годишния доклад за наблюдение на производствата по предоставяне на статут**, в които се съдържаха препоръки към правителството и съответните държавни органи за предприемане на конкретни мерки, както и предложения за изменение и допълнение на законодателството. Програмата изготви и годишната ревизия на доклада за България, публикуван в информационната база **AIDA (Asylum Information Database)** на Европейския съвет за бежанци и изгнаници (ECRE).

През годината програмата проведе съвместно с Центъра за обучение на адвокати към Висшия адвокатски съвет **3 обучения на близо 40 адвокати** от страната относно уредбата на временната закрила, както и участва в организирането от ВКБООН, УНИЦЕФ и Дирекция „Миграция“ 2 обучения за служебните адвокати Националното бюро за правна помощ.

През 2023 г. общо 24,441 чужденци бяха регистрирани за временна закрила в България.

Програмата откри **гореща телефонна линия** на 7 март 2022г. за правни консултации на украински бежанци и граждани на други държави, които са имали основание да получат временна закрила, както и за актуална и подробна информация за правата и задълженията, произлизащи от временната закрила. Допълнителна информация бе предоставена и на специализирания сайт на програмата **asylum.bg**. **Общо 1,745 души са получили правна консултация чрез горещите линии, а сайта са посетили 20,873 пъти.**

Програмата продължи да дава помощ в организираните през 2022г. съвместно от ВКБООН и УНИЦЕФ **„сини точки“** във Варна, Бургас и София, където се предоставяше комплексна правна и социална информация и социални услуги на лицата с временна закрила. За целта програмата работи с трима украински адвокати в „сините точки“ и през 2023г. предоставиха правна информация на общо 4,197 лица с временна закрила.

През 2023г. програмата оперира чрез **персонал** от 24 души, 11 от които правоспособни адвокати.

2023-та година беше изключително динамична и изпълнена с многобройни предизвикателства за програмата. Политическата обстановка в България беше крайно нестабилна, а обществените отношения изострени. Значително нарасна и напрежението в световен мащаб, като към агресията на Русия в Украйна се прибави и още една гореща заплаха за сигурността – войната на Израел срещу Хамас след варварското нападение над мирни граждани на 7-ми октомври. Тези фактори поставиха пред сериозни изпитания усилията за водене на диалог с различни социални

обществени групи относно спазването на човешките права.

При тази ситуация беше акцентирано върху застъпническата дейност, подкрепата на различни програми и увеличаване на влиянието в обществото на БХК. Програмата положи сериозни усилия в създаването на оригинално съдържание, промяна на стила на общуването и употребата на достъпен и разбираем език. Най-много време и умения бяха инвестирани в създаването на видео съдържание за социалните мрежи.

Комуникационната програма работи изключително интензивно и с пълен капацитет през годината, за да поддържа активна публична комуникация в подкрепа на имиджа и общественото възприемане на БХК. През годината публикувахме 49 прессъобщения, 12 доклада и един отчет за дейността на организацията. През изминалата година официалният уебсайт на БХК, www.bghelsinki.org, имаше над 118 000 уникални посещения⁹ – спад с 23% спрямо предходната 2022г. В социалните мрежи на организацията промяната е както следва: ръст от 66% на достигането във Facebook (при 109% ръст в реакциите на съдържанието), спад от 52% на достигането в Instagram (но 100% ръст в реакциите на съдържанието), ръст от 33% на гледанията в YouTube канала.

I. КАМПАНИИ

Казусът ОРЛАНДОВЦИ

В разгара на лятото на 2023г. десетки ромски семейства получиха неподписани съобщения, че трябва да освободят къщите, които обитават в софийския квартал Орландовци, тъй като са незаконни и подлежат на събаряне. Не ставаше ясно кой е издал неподписаните заповеди, нито кой ги е разлепил. БХК се зае с юридическата помощ, а комуникационната програма започна кампания за разпространяване на информация за случващото се в кв. Орландовци. Чрез предлаганите сюжети под формата на сторителинг комуникационната програма създаваше **обществени нагласи в подкрепа** на съдбата на оставащите без дом роми.

Общата гледаемост на живото излъчване се измерваше в десетки хиляди зрители, стотици харесвания и коментари и стотици споделяния

Бяха изработени поредица от **клипове** с цел да се информира обществеността за възникналия проблем, а впоследствие и да се

⁹ По данни на доставчика на хостинг услугата за сайта.

проследи развитието на ситуацията. Видеоформатите по темата се радваха на изключителен интерес сред аудиторията на БХК и събраха забележителни числа като гледане,

Особено силно се представи първото видео в тази поредица¹⁰. То беше излъчено на живо на 27 юни 2023 г. от мястото в Орландовци, където живееха застрашените роми. Живото излъчване със своя информационен и репортажен характер привлече много сериозна допълнителна аудитория и след приключването на живото излъчване, като общата гледаемост се измерваше в десетки хиляди зрители, стотици харесвания и коментари и също така стотици споделяния.

След първото видео бяха произведени и публикувани още няколко клипа, създадени от екипа на програма „Комуникации и кампании“. На 23-ти август беше публикувано още едно видео¹¹, което разказваше за развитието на ситуацията. Част от къщите вече бяха разрушени, вече беше ясно кой е издал заповедта за събарянето, а БХК беше предприел правни действия за защита на законните интереси на гражданите, които обитават незаконните постройки. И този клип беше посрещнат с изключителен интерес: десетки хиляди гледания, стотици лайкове, коментари и споделяния.

На 4 септември 2023 г. беше разпространен още един видео клип¹², в който се показват последствията след разрушаването на част от къщите и кризисната ситуация, в която са изпаднали някои от доскорошните им обитатели.

Клиповете бяха съпътствани и от прессъобщения с линкове към видеата и още информация по темата.

Да закрием националния отбор по домашно насилие

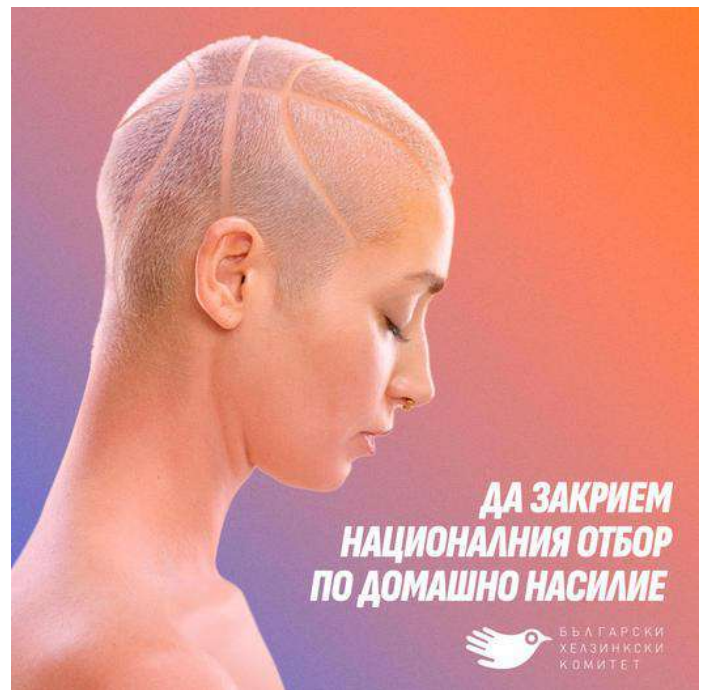
След трагедията в Стара Загора и нечовешкото отношение към Дебора в обществото се откри интензивен диалог за **домашното насилие и съдбата на неговите**

¹⁰<https://www.facebook.com/bghelsinki/videos/957914542023855>

¹¹<https://www.facebook.com/bghelsinki/videos/1699055857174413>

жертви. В тази ситуация екипът на Комуникации в партньорство с агенция “Нобъл” реализира кампания, насочена към цялото общество. Търпимостта към домашното насилие беше поставен като проблем на манталитета и възпитанието и целта на кампанията беше да разчупи закостенели стереотипи за допустимост на физическото насилие и пренебрегване физическите и психическите страдания на пострадалите.

Началото беше дадено с провокативна визия, която не даваше подробности за кампанията. Нещо щеше да се случи, но какво точно все още беше неясно.

Загадъчната публикация предизвика сериозен отзвук като импресиите надхвърлиха 65 хиляди, а коментарите и споделянията бяха стотици.

Няколко дни по-късно беше разпространен видеоклип¹³ с треньора на националния отбор Тити Папазов. Този път обаче той беше обявен за треньор на **националния отбор по домашно насилие** след крайно непремерените му думи в онлайн шоу, които доведоха до сериозни дискусии в обществото

¹² <https://fb.watch/pUscEQRvVY/>

¹³ <https://www.facebook.com/bghelsinki/videos/827654479033472>

относно поведението и разбиранията на популярния треньор. В хода на кампанията беше поставен и въпросът за необходимите корекции на Наказателния кодекс, а също така беше представена по години ужасяващата статистика с

броя на жертвите на домашно насилие. В края на кампанията беше осъществена интервенция в страницата на Тити Папазов в Уикипедия, като в нея беше записано, че той е треньор на националния отбор по домашно насилие.

Човек на годината

За 16-ти път се проведе най-популярното и най-видимо публично събитие, организирано от БХК – наградите Човек на годината. Наградите и номинациите на отделни активисти, личности и организации, които имат значим принос в утвърждаването правата на човека, защита на животните и опазване на природата са се превърнали в общопризнато отбелязване на техните усилия и постижения

Тази година акцент на инициативата бяха **правата на жените и борбата срещу домашното насилие**. Визията на наградите беше изработена от илюстраторката **Борислава Караджова**. Призовете и статуетките бяха връчени на специална церемония в клуб The Steps на 12-ти декември 2023г. Видео от церемонията бе излъчено на живо в YouTube и Facebook¹⁴.

Голямата награда „Човек на годината“ получи**а протестиращите в подкрепа на Дебора Михайлова от Стара Загора и фондация „Будителките“**. По добре утвърдена традиция основният канал за комуникацията беше специалния уебсайт „Човек на годината“ - <https://humanoftheyear.org>.

Преди самата церемония беше проведена проактивна комуникация, като БХК предложи поредица от видеоклипове, в които като посланици на конкурса, отличени в предишни години, разказваха за своите преживявания и смисъла на наградите и конкурса.

Като постижение на тазгодишните награди можем да отбележим специалния **видео-поздрав на журналиста Христо Грозев**, който получи специален приз “Рицар на истината”. Видеото му имаше безпрецедентен брой гледания и споделяния в социалните мрежи.

Това издание на Човек на годината ще се запомни и със сериозните предизвикателства пред комуникационния екип и БХК след бурното оспорване на решение на журито за отстраняване на номинация и некоректните думи и действия на организации, които използваха създалата се ситуация за постигане на странични цели.

¹⁴ <https://www.facebook.com/bghelsinki/videos/664951795796365>

II. РАБОТА ПО ПРОЕКТИ В ПРИОРИТЕТНИТЕ ЗА БХК СФЕРИ

София Прайд

И през 2023 г. БХК продължи да бъде партньор в организирането на София Прайд на фондация „Ресурсен център Билитис“, сдружение „Младежка ЛГБТ организация Действие“ и фондация „ГЛАС – България“. Поредното издание на прайда отново беше многобройно събитие в защита на правата на ЛБГТИ хората. Програма „Комуникации и кампании“ участваше в организацията с комуникация с институциите, подготовката на доброволците, отговарящи за пропускателния режим и поддръжката на уебсайта на събитието <https://sofiapride.org/>. На самото събитие БХК представи свой щанд, на който продаваше брандирани продукти на организацията, но също така се превърна в място за разговори и срещи с различни хора.

Проект “Оценка на реформата в местата за лишаване от свобода: Законодателство и практики след пилотното решение на ЕСПЧ “Нешков и други””

Комуникационните канали на проекта са уебсайтът <https://prisonreform.bg/> и Facebook страницата www.facebook.com/prisonreform.bg. За периода от една година са публикувани общо 7 статии на сайта и 36 публикации във Фейсбук, свързани с проекта. Броят публикации на сайта на БХК за годината са 2. Регистрирани са посещения от общо 17217 уникални потребители. Фейсбук страницата на проекта има общо 715 последователи. Достигнато е до 5 300 потребители.

Проект „Наръчник по правата на човека“

По проекта, чийто фокус е свързан с разработването и разпространението на наръчник свързан с човешки права, програма “Кампании и комуникации” е направила 12 публикации през изминалата година, публикациите имат достигане до 20 000 потребители, основно във Фейсбук. Темите на публикациите имат различен фокус и информационна цел, като всяка от тях предлага да бъде потърсена допълнителна информация на сайта www.humanrightsguide.bg, където е структурирана основната информация.

Проект „Умората от Украйна“ (Ukraine fatigue)

Екипът на програмата работи активно по реализирането на проект „Умората от Украйна“ (Ukraine fatigue) през първите три месеца на 2023 г. БХК работи по него съвместно с Центъра за информационна устойчивост – НПО, базирана в Лондон.

Целта бе да разкажем отново чрез различните формати на сторителинга за украинските бежанци и да **насърчим подкрепата за тях**, от която обществото ни вече се е отдръпнало. Проектът също така цели да **заклейми кремълската пропаганда и войната на Кремъл в Украйна**. Извършените дейности по проекта включваха:

- Изследване за нагласите сред обществото в страната - базирано на медиен мониторинг, което да покаже дали е налице банализиране на войната на Русия и Украйна и “умора” и пренасищане по темата от страна на обществото ни.
- Видео, **“Една година от руското нахлуване в Украйна”**¹⁵, което разказва за войната и тенденцията на банализиране на конфликта и **достигна 46 хиляди гледания**.
- Истории, разказани в стилистика сторителинг, с различни похвати - снимки, видео, разказ.

Героите на тези истории бяха: украинци, бежанци у нас; хора, които им помагат; руснаци, избягали от войната.

- Видео **“Деца от Украйна в Поморие”**¹⁶, което разказва как една украинска бежанка основа център, с който успешно помага на деца и украинските бежанци у нас в момента.
- През февруари 2023 г. БХК организира **онлайн дискусия**. На нея бяха представени данни от проучването по темата **“Умора от Украйна”**, което изготвихме в рамките на проекта. Представихме тенденцията, която може да

бъде обобщена в понятието **„умората от Украйна“**, защо и как се развива тя в Европа в този момент, включително и в България; какво може да се направи в България, за да се противопоставим на това явление. Участие взеха различни засегнати страни и експерти в конфликта, които коментират войната, последвалите кризи в Украйна и въздействието, което войната на Путин оказва върху Европа. Аудитория на събитието бяха колеги от други неправителствени организации в сектора, както и журналисти.

III. ТЕКУЩА КОМУНИКАЦИОННА ДЕЙНОСТ НА БХК

Сайтове

Посещаемостта на официалния уебсайт на организацията www.bghelsinki.org надхвърли **118 000 уникални посещения** за 2023 г.

Освен сайтът на организацията, комуникационният екип се грижи и за още няколко сайта:

Социални мрежи

През 2023 г. БХК поддържаше свой профил в различни социални мрежа – Instagram, Facebook, YouTube, LinkedIn, X. Беше потърсена промяна към предлагане на модерно съдържание с особени усилия за производство и разпространение на видеоматериали.

Присъствието ни във Фейсбук включва три страници: на организацията на български и на английски език, както и страницата на годишните

награди **„Човек на годината“**. В допълнение към това като партньор в организирането на ежегодното шествие за равенство на ЛГБТИ хората екипът на КК участва и в поддържането на Фейсбук страницата на София прайд. Към януари 2024 г. основният Фейсбук профил на БХК на български има **17 401 последователи**, което прави увеличение от 1200 човека спрямо предходната година. Аудиторията се състои от 28% мъже и 72% жени. Прави впечатление, че като резултат от влагането на усилията за преминаване към по-модерни формати, **аудиторията значително се е „подмладила“** - 20% от последователите са на възраст между 25 и 34 години, а близо 25% от 35 до 44 години. В основната страница на организацията през 2023-а година има 246 публикации.

Фейсбук страницата на английски език е последвана от 2744 потребители. Страницата на наградите **„Човек на годината“** се следи от над 2600 потребители.

Създадената през 2020 г. страница на проекта **“Реформа в затворите”** във Facebook вече е със 716 последователи от предимно професионално ангажирани и заинтересовани хора в сферата на наказателното право и пенитенциарната система.

Към януари 2024 г. основният Инстаграм профил на БХК има 588 последователи. Реакциите

¹⁶ https://www.youtube.com/watch?v=-KyаTxXGgdE&ab_channel=BulgarianHelsinkiCommittee

на съдържанието (харесвания, споделяния, коментари и др.) отбелязват **ръст от 100%**.

Ютуб каналът се гледа от 917 потребители, като има осезаем ръст в броя гледания, които през 2023 г. са се увеличили с една трета спрямо 2022 г. и **надхвърлят бройката от 173 хиляди**.

През годината екипът на програма „Кампании и комуникации“ съдейства за комуникацията и популяризирането на две видеа, свързани с работата на Програмата за правна защита на бежанците и мигрантите за непридружените деца-бежанци - **“Надежда далеч от дома”**¹⁷ 73,200 гледания във Фейсбук и **“Осемгодишната Асер е едно от над 3600 деца, потърсили закрила в България от началото на 2023”**¹⁸ - 161 000 гледания.

Имейл бюлетин

Екипът на програма „Кампании и комуникации“ разпространява месечен бюлетин с новини и информация за последните дейности на организацията – включително публикувани

доклади, кампании, дела и др. В бюлетина се публикуват също новини за важни, случили се или предстоящи събития в правозащитния сектор у нас и в чужбина. **Броят на абонатите е около 2000**. Те са от неправителствения и правителствения сектор, посолства, медии, както и ангажирани хора, регистрирали се през формата за регистрация.

Бюлетинът „Човек на годината“ излиза кампанийно - 4 пъти в рамките на кампанията, свързана с наградите. Всяко издание на този бюлетин е с различно съдържание, свързано с конкретния момент от кампанията. Абонатите му са около **1800** и са свързани с наградите – предишни номинирани, номиниращи, хора регистрирали се през формата за регистрация.

Извънреден бюлетин **EPLN 2023г.** е специализиран бюлетин, който достига до професионалисти с определен профил – съдии, адвокати, администрация на затворите и др., свързани с темата.

ПРОГРАМА „ПРОГРАМИРАНЕ И АДМИНИСТРАЦИЯ“

Програма „Програмиране и администрация“ отговаря за фондонабирането за дейностите на БХК. Основната цел на програмата е да осигури устойчиво и разнообразно финансиране за изпълнението на стратегическите дейности и цели на организацията, очертани в дългосрочната стратегия на БХК. Програмата отговаря също и за финансовата отчетност на изпълняваните проекти пред българските власти и финансиращите организации.

През 2023 г. година програмата оказваше цялостна подкрепа на организацията по всички текущи проекти, изразяваща се в обща **координация, бюджетиране, административно обслужване, техническа и логистична помощ, организиране на събития** и др. Програма „Програмиране и администрация“ беше главно ангажирана и с наблюдаването на поетите от организацията ангажименти, срокове, условия по договори и др. Тяното изпълнение се случваше при стриктно спазване на вътрешните правила за дейност на БХК, предотвратявайки пране на пари

и конфликт на интереси. Всяко разходване на средства се осъществяваше при стриктен вътрешен финансов контрол и търсене на оптимално отношение цена/качество при покупка на стоки и услуги, за което стандартно се събираха по три пазарни оферти.

И през изминалата година сътрудниците на програмата продължаваха да осигуряват първоначалната връзка с жалбоподатели, както и контакт с журналисти във връзка с разпространение на прессъобщения или други публикации. Сътрудниците ѝ имаха и основна

¹⁷ <https://www.youtube.com/watch?v=Ct8WuFgtFDM&t=1s>

¹⁸ <https://www.youtube.com/watch?v=GaNTijjuMDc>

роля при организирането и техническото обслужване на публичните събития на БХК, семинари, конференции и др.

Програмата имаше и основен ангажимент по управлението на дейността на „БХК Консултинг“ ЕООД. Приходите от тази дейност се насочват 100% към правозащитната работа на БХК. По този начин организацията успява да генерира **собствен приход**, който ни позволява да покриваме около 2.5% от разходите ежегодно.

През годината програмата работи по административното и финансово обслужване на общо 15 проекта: 6 проекта пред ЕС (финансирани по програми „Правосъдие“, „Граждани, равенство, права и ценности“, „Права, равенство и гражданство“ и „Еразъм“), както и 9 други проекта, финансирани от публични, институционални или няколко по-малки донори.

I. ИЗТОЧНИЦИ НА ФИНАНСИРАНЕ

През 2023 г. БХК осъществяваше дейностите си с подкрепата на 11 донори – публични фондове и частни фондации, които ни предоставяха два вида подкрепа – институционална и проектна. БХК работи с допълващо се финансиране между тези два основни типа финансиране, което ни позволява да изпълняваме заложените в Стратегията дейности. Пълен списък на донорите, подкрепяните от тях дейности и делът им от разходите за дейността на БХК е даден в края на този раздел.

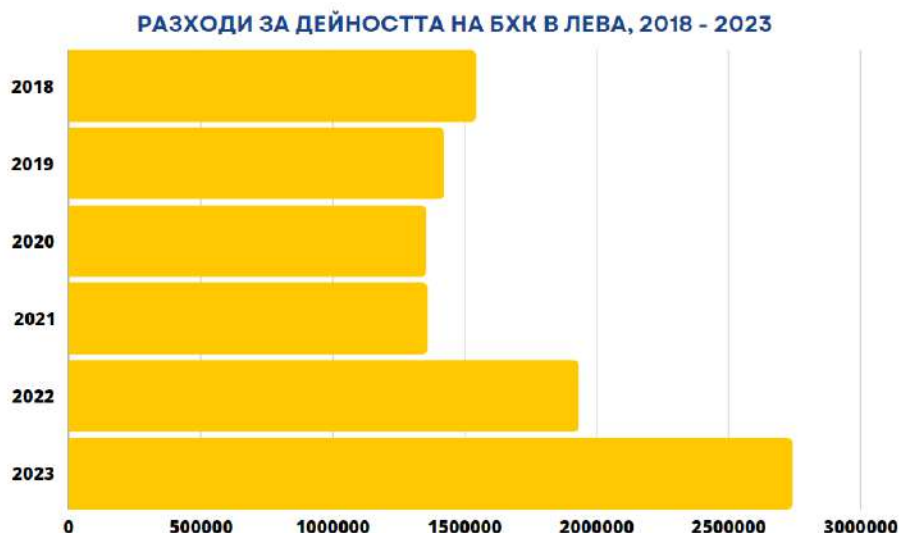
През 2023 г. БХК работи с подкрепата **публични (82%) и частни донори (17%)**. Малък дял от разходите се покриваше от **собствени приходи (1%)**.

Основният източник на финансиране на БХК през 2023 г. бяха публичните международни фондове – ООН през ВКБООН и УНИЦЕФ, които подпомагаха работата на Програмата за правна защита на бежанци и мигранти, а също и Европейският съюз, Фонд „Активни граждани България“ по Финансовия механизъм на ЕИП, както и Джърман Маршал Фонд, с чиято подкрепа изпълнявахме няколко проекта. Заедно с няколко

други по-малки донори, делът на тази подкрепа през 2023 г. достигна 82% (при 70% през 2022 г.).

Международни частни фондации допринесоха 17% от финансирането за изминалата година. Малък дял от разходите се покрива от генерирани собствени приходи (1%).

От 1997 г. насам БХК извършва заверка на годишния си финансов отчет от независим одитор. Всички годишни финансови отчети на БХК и заверките на независимия одитор от 2001 г. насам са достъпни на сайта на БХК на www.bghelsinki.org.

II. ДОНОРИ И РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА ПРЕЗ 2023Г.

Разходите за дейността на БХК през 2023 г. възлизат на **2 742 407,42 лева**, което е **ръст с 42%** спрямо 2022г. (1 932 446 лв.). Увеличението се дължи главно на увеличената подкрепа от **агенциите на ООН** за подкрепа на търсещите убежище в контекста на войната в Украйна. Двете агенции на ООН - Върховният комисарият на ООН за бежанците и УНИЦЕФ предоставиха най-голяма подкрепа на БХК като публични донори. Делът на тяхната подкрепа отговаря на 71% от разходите за дейността през изминалата година. Тези две агенции подпомагаха работата на Програмата за правна защита на бежанци и мигранти, която отбеляза значителен ръст след началото на войната в Украйна в началото на 2022 г.

Финансирането от ЕС през 2023 г. възлиза на 197 806,13 лв., което представлява 7% от разходите на БХК за годината. То се осъществи чрез програмите „Правосъдие“, „Еразъм+“ и „Гражданство, равенство, права и ценности“.

Международните **фондации „Отворено общество“** и **„Оук“** предоставиха най-голяма подкрепа като частни донори. Делът на тяхната подкрепа отговаря на 16% от разходите на БХК през 2023 г. Фондация „Оук“ оказва дългогодишна институционална подкрепа на БХК, която е ключова за правозащитните ни дейности,

за ангажирането със стратегическо водене на дела, възможността за гъвкави и своевременни реакции при възникнали кризи. В допълнение тази подкрепа позволява кандидатстване по публични и други фондове, които изискват съфинансиране.

Други публични донори през годината бяха **Фонд „Активни граждани България“** (2%), който подкрепя дългосрочен проект за реформа в местата за лишаване от свобода, както и **Център за информационна устойчивост и посолството на Великобритания**.

Джърман Маршъл Фонд предостави проектна подкрепа на БХК по изпълнението на два проекта през годината на стойност 49 865,41 лв. (2%)

С подкрепата на **фондация „Тръст за социална алтернатива“** и **Европейска мрежа за водене на дела, свързани със затворите**, бяха подкрепени други по-малки проекти в сферите на подкрепа на бягащите от войната в Украйна и различни изследвания в сферата на правата на човека.

Най-накрая, през изминалата година със **собствени генерирани средства** БХК покри 1% от разходите за дейността си.

ИЗТОЧНИЦИ НА ФИНАНСИРАНЕ НА БХК КАТО ЦЯЛ ОТ ОБЩИЯ РАЗХОД ЗА 2023Г.

III. РАЗХОДИ ПО ИЗПЪЛНЯВАНИ ДЕЙНОСТИ

Донор	Проект/финансирана дейност	Изразходвана сума през 2023г.
Върховен комисариат за бежанците на ООН	Наблюдение на процедурата за закрила, застъпничество и дела на търсещите убежище	1 599 776,98 лв.
Фондация "Оук"	Институционална подкрепа на БХК, съфинансиране	418 663,78 лв.
УНИЦЕФ	Укрепване на закрилата на непридружените деца мигранти	338 124,30 лв.
Европейски съюз	Програма "Правосъдие", програма "Гражданство, равенство, права и ценности" Програма "Еразъм+", Онлайн ръководство за правата на човека	187 760,61 лв. 10 045,52лв.
Фонд "Активни граждани" България	Оценка на реформата в МЛС: Законодателство и практика след <i>Нешков и др.</i>	53 263,99 лв.
Джърман Маршал Фонд	Осигуряване на равни права чрез водене на стратегически съдебни дела и застъпничество Укрепване на организационния капацитет на БХК за ефективно дигитално правозащитно застъпничество	41 763,19 лв. 8 102,22 лв.
Център за информационна устойчивост	Проект "Умората от Украйна"	18 718,77 лв.
Фондация "Отворено общество"	Институционална подкрепа на БХК Ваксинационна справедливост в контекста на пандемията от Ковид-19 (съвместен проект с БОЛД)	4 434,57 лв. 13 883,68 лв.
Европейска мрежа за водене на дела, свързани със затворите	Проект PrisonCivilAct	8 273 лв.
Фондация "Тръст за социална алтернатива"	Проект "Гордиев възел"	4 670,01 лв.
Британско посолство	Комуникационни дейности по кампания "Права за всички"	1 650 лв.
Приходи от изготвяне на доклади, възстановяване на разноски	Разходи, непредвидени другаде	33 276, 80 лв.
	ОБЩО:	2 742 407,42 лв.

Програма “Мониторинг и изследвания”

Антоанета Ненкова (изследовател)
 Диляна Ангелова (изследовател, до февруари 2023г.)
 Красимир Кънев (директор на програмата)
 Мария Янакиева (изследовател, до юли 2023г.)
 Славка Кукова (изследовател, до декември 2023г.)

Програма за правна защита

адв. Адела Качаунова (директор на програмата)
 Бояна Иванова (технически сътрудник)
 адв. Диана Драгиева (адвокат)
 адв. Ивета Савова (адвокат)
 Радослав Стоянов (комуникационен експерт)

Програма за правна защита на бежанци и мигранти

Александра Дичевска
 (правен консултант)
 Антоанета Дедикова
 (правен консултант)
 адв. Валентина Нилсен
 Олга Кравченко (правен
 консултант)
 Галина Голикова (правен
 консултант)
 адв. Георги Войнов
 Десислава Тянева (правен
 консултант)
 адв. Димитър Славов
 адв. Дмитрий Попсулис
 Елица Секулова
 (счетоводител)
 Иван Василев (профайлър)
 адв. Илиана Савова
 (директор на програмата)
 Катя Димитрова (правен
 консултант)
 адв. Мариана Иванова-
 Николова

адв. Мартин Христов
 Милен Христов (правен
 консултант)
 адв. Пламен Божилов
 адв. Пламен Желев
 Сергей Маслеников

През 2023 г. към
 програмата работиха
 също така и преводачите
 Азхар Аломар,
 Ахмед Навид,
 Бадран Джарус,
 Владимир Панов,
 Джулиана Захариева,
 Емилия Михайлова,
 Ибрахим Джарадат,
 Салахудин Пактиавал и
 Язан Абушхаб.

Програма “Кампании и комуникации”

Ангелина Генова (комуникационен експерт, в отпуск по майчинство)
 Босилена Мелтева (комуникационен експерт)
 Мила Цалова (комуникационен експерт)
 Марио Гаврилов (директор на програмата, от април 2023г.)
 Радослав Стоянов (комуникационен експерт)

Програма “Програмиране и администрация”

Боян Йотов (директор на програмата, от ноември 2023г.)
 Вера Найденова (счетоводител)
 Елиза Цветанова (технически сътрудник)
 Северина Петкова (касиер-счетоводител)
 Теодора Веселинова (технически сътрудник)
 Счетоводна кантора „Желкова, Станева и Георгиев“

ОБЩО СЪБРАНИЕ

Дейностите на БХК се ръководят от Общо събрание. То е върховният орган на сдружението. Членовете на Общото събрание през 2023 г. са:

Антоанета Ненкова

Васил Чапразов

Виктор Лилов

Вълко Станев

Георги Банков

Димитрина Петрова

Донка Панайотова

Илиана Савова

Калина Бозева

Кирил Иванов

Красимир Кънев

Радослав Стоянов

Рамадан Кехайов

Росица Атанасова

Стана Илиев

Яна Бюрер-Тавание

УПРАВИТЕЛЕН СЪВЕТ

Управителният съвет на БХК се избира от Общото събрание и отговаря за оперативното управление на сдружението. Той се избира измежду членовете на ОС и има двугодишен мандат. Членовете на Управителния съвет с мандат март 2022 г. – март 2024 г. са:

Красимир Кънев (председател)

Виктор Лилов (зам. председател)

Вълко Станев

Росица Атанасова

Стана Илиев

**СДРУЖЕНИЕ БЪЛГАРСКИ ХЕЛЗИНСКИ
КОМИТЕТ**

ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
За годината към 31.12.2023 г.

С НЕЗАВИСИМ ОДИТОРСКИ ДОКЛАД

Представяващи:

Красимир Кънев

Съставител:

Александър Георгиев
за Желкова, Станева
и Георгиев - счетоводна
кантора ООД

Заверил:

**регистриран одитор Деян Константинов 652, чрез
Константинов Одит ЕООД**

**Дата на одобрение на финансовия отчет:
София, 21 март 2024 г.**

СЧЕТОВОДЕН БАЛАНС
СДРУЖЕНИЕ БЪЛГАРСКИ ХЕЛЗИНСКИ КОМИТЕТ
Към 31.12.2023 г.

Актив	Сума (хил.лева)		Пасив	Сума (хил.лева)	
	Текуща година	Предходна година		Текуща година	Предходна година
Раздели, групи, статии	1	2	Раздели, групи, статии	1	2
a	1	2	a	1	2
Б. Нетекущи активи			А. Собствен капитал		
I. Нематериални активи			IV. Резерви		
1. Патенти	1	1			
Общо НА	1	1	4. Други резерви	523	586
II. Дълготрайни материални активи			Общо резерви:	523	586
3. Съоръжения и други	11	12	ОБЩО ЗА РАЗДЕЛ "А":	523	586
Общо ДА	11	12			
III. Дългосрочни финансови активи			В. Задължения		
1. Акции и дялове в предприятия от група	1	1	4. Задължения към доставчици, в т.ч.:	12	10
Общо дългосрочни финансови активи	1	1	- до 1 година	12	10
ОБЩО ЗА РАЗДЕЛ Б:	13	14	8. Други задължения, в т.ч.:	26	17
В. Текущи (краткотрайни) активи			- до 1 година	26	17
I. Материални запаси			Задължения към персонала, в т.ч.:	25	14
3. Продукция и стоки в т.ч.:	5	6	- до 1 година	25	14
- стоки	5	6	Осигурителни задължения, в т.ч.:	-	3
Общо за МЗ:	5	6	- до 1 година	-	3
II. Вземания			- Данъчни задължения	-	-
1. Вземания от клиенти и доставчици	-	3	до 1 година	-	-
4. Други вземания	5	12	ОБЩО ЗА РАЗДЕЛ В, в т.ч.:	38	27
Общо вземания:	5	15	- до 1 година	38	27
IV. Парични средства, в т.ч.:					
- в брой	12	12			
- безсрочни сметки (депозити)	1 203	1 447			
Общо парични средства:	1 215	1 459			
ОБЩО ЗА РАЗДЕЛ В:	1 225	1 480			
Г. Разходи за бъдещи периоди	92	180	Г. Финансирания и приходи за бъдещи периоди, в т.ч.:	769	1 061
			- финансирания	769	1 061
СУМА НА АКТИВА	1 330	1 674	СУМА НА ПАСИВА	1 330	1 674

Приложенията от страница 10 до страница 23 са неразделна част от финансовия отчет.

Дата на одобрение:
София, 21 март 2024 г.

Съставител:

Ръководител:

Красимир Кънев

Заверил съгласно одиторски доклад, регистриран одитор
Деян Константинов 652

Александър Георгиев
за Желкова, Станева
и Георгиев - счетоводна
кантора ООД

О Т Ч Е Т
ЗА ПРИХОДИТЕ И РАЗХОДИТЕ- СТОПАНСКА ДЕЙНОСТ
СДРУЖЕНИЕ БЪЛГАРСКИ ХЕЛЗИНСКИ КОМИТЕТ
За 2023 г.

Наименование на разходите	Сума (хил.лв)		Наименование на приходите	Сума (хил.лв)	
	текуща година	предходна година		текуща година	предходна година
1	2	3	1	2	3
А. РАЗХОДИ			Б. ПРИХОДИ		
Разходи за персонала:	18	-	1.Нетни приходи от продажби в т.ч.:	20	5
- разходи за възнаграждения	18	-	- стоки	1	2
5.Други разходи, в т.ч.:	2	4	- услуги	19	3
Балансова стойност на подадените активи	1	-	Общо приходи от оперативната дейност	20	5
Общо разходи за оперативната дейност	20	4	5. Приходи от участия в дъщерни, асоциирани и смесени предприятия, в т.ч.:	29	11
Общо разходи за обичайната дейност	38	4	- приходи от участия в предприятия от група	29	11
8.Печалба от обичайната дейност	11	12	Общо финансови приходи	29	11
Общо разходи	20	4	Общо приходи от обичайната дейност	49	16
9.Счетоводна печалба (общо приходи – общо разходи)	29	12			
12.Печалба	29	12	Общо приходи	49	16
Всичко (Общо разходи)	49	16	Всичко (Общо приходи)	49	16

Приложенията от страница 10 до страница 23 са неразделна част от финансовия отчет.

Дата на одобрение:
София, 21 март 2024 г.

Съставител:

Ръководител:

Заверил съгласно одиторски доклад, регистриран одитор Деян Константинов 652

Александър Георгиев
за Желкова, Станева
и Георгиев - счетоводна кантора ООД

Красимир Кънев

О Т Ч Е Т
ЗА ПРИХОДИТЕ И РАЗХОДИТЕ - НЕСТОПАНСКА ДЕЙНОСТ
СДРУЖЕНИЕ БЪЛГАРСКИ ХЕЛЗИНСКИ КОМИТЕТ
За 2023 г.

Наименование на разходите	Сума (хил.лв.)		Наименование на приходите	Сума (хил.лв.)	
	текуща година	предходна година		текуща година	предходна година
1	2	3	1	2	3
I. РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА			I. ПРИХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА		
Б. Административни разходи	2 796	1 913	А. Приходи от регламентирана дейност		
Общо I	2 796	1 913	1. Приходи от дарения под условия	2 712	1 992
			2. Членски внос	1	1
			3. Други приходи	2	2
			Общо I	2 715	1 995
II. Финансови разходи			II. Финансови приходи		
5. Отрицателни разлики от промяна на валутните курсове	6	1	7. Други лихви и финансови приходи, в т.ч.:	-	-
6. Други финансови разходи	5	5	- положителни разлики от промяна на валутни курсове	-	15
Общо II	11	6	Общо II	-	15
			IV. Печалба от стопанска дейност	29	12
V. Общо разходи	2 807	1 919	V. Общо приходи	2 744	2 022
VI. Резултат - печалба	-	103	VI. Резултат - загуба	63	-
Всичко	2 807	2 022	Всичко	2 807	2 022

Приложенията от страница 10 до страница 23 са неразделна част от финансовия отчет.

Дата на одобрение:
София, 21 март 2024 г.

Съставител:

Александър Георгиев
за Желкова, Станева
и Георгиев - счетоводна
кантора ООД

Ръководител:

Красимир Кънев

Заверил съгласно одиторски доклад, регистриран одитор Деян
Константинов 652

ОТЧЕТ
за паричните потоци
СДРУЖЕНИЕ БЪЛГАРСКИ ХЕЛЗИНСКИ КОМИТЕТ
За 2023 г.

Наименование на паричните потоци		Текуща година	Предходен период
а		1	4
I.	Наличност на паричните средства в началото на периода	1 459	1 275
II.	Парични потоци от нестопанска дейност		
A.	Постъпления от нестопанска дейност		
1	Получени дарения под условие	2 729	2 075
3	Постъпления от членски внос	1	1
6	Постъпления от банкови и валутни операции	-	15
7	Други постъпления	12	10
Всичко постъпления от нестопанска дейност		2 742	2 101
B.	Плащания за нестопанска дейност		
1	Изплатени дарения	-	3
2	Изплатени заплати	1 996	1 074
3	Изплатени осигуровки	177	176
4	Плащания по банкови и валутни операции	11	6
5	Плащания за услуги	483	632
6	Други плащания	353	39
Всичко плащания за нестопанска дейност		3 020	1 930
B.	Нетен паричен поток от нестопанска дейност	(278)	171
III.	Парични потоци от стопанска дейност		
A.	Постъпления от стопанска дейност		
2	Постъпления от клиенти	25	2
4	Други постъпления	29	11
Всичко постъпления от стопанска дейност		54	13
B.	Плащания за стопанската дейност		
5	Други плащания	20	-
Всичко плащания за стопанската дейност		20	-
Всичко плащания от стопанска дейност		20	-
B.	Нетен паричен поток от стопанска дейност	34	13
IV.	Наличност на паричните средства в края на периода	1 215	1 459
V.	Изменение на паричните средства през периода	(244)	184

Приложенията от страница 10 до страница 23 са неразделна част от финансовия отчет.

Съставител:
Александър Георгиев
за Желкова, Станева
и Георгиев - счетоводна
кантора ООД

Ръководител:
Красимир Кънев

Заверил съгласно одиторски доклад, регистриран одитор Деян
Константинов 652

Дата на одобрение:
София, 21 март 2024 г.

ОТЧЕТ
за собствения капитал
СДРУЖЕНИЕ БЪЛГАРСКИ ХЕЛЗИНСКИ КОМИТЕТ
За 2023 г.

(Хил.лв)

Показатели	Резерви	Финансов резултат от		Текуща печалба/загуба	Общо собствен капитал
	Други резерви	минали години			
1. Салдо в началото на отчетния период	483			103	586
6. Финансов резултат от текущия период	-			(63)	(63)
10. Други изменения в собствения капитал	103			(103)	-
11. Салдо към края на отчетния период	586	-	-	(63)	523
13. Собствен капитал към края на отчетния период	586	-	-	(63)	523

Приложенията от страница 10 до страница 23 са неразделна част от финансовия отчет.

Дата на одобрение:
София, 21 март 2024 г.

Съставител:
Александър Георгиев
за Желкова, Станева
и Георгиев - счетоводна
кантора ООД

Ръководител:
Красимир Кънев

Заверил съгласно одиторски доклад, регистриран одитор **Деян Константинов 652**

СПРАВКА
за нетекущите(дълготрайните) активи към 31.12.2023 година
СДРУЖЕНИЕ БЪЛГАРСКИ ХЕЛЗИНСКИ КОМИТЕТ

(хил.лв.)

Показатели	Отчетна стойност на нетекущите активи:				Последваща оценка		Преоценена стойност	Амортизация				Последваща оценка		Преоценена амортизация в края на периода	Балансова стойност в края на периода
	в началото на периода	на постъпките през годината	на излезите през периода	в края на периода	Увеличение	Намаление		в началото на периода	начислена през периода	Отчислена през периода	в края на периода	Увеличение	Намаление		
а															
I. Нематериални активи															
2. Програмни продукти	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2. Други ДНМА	7	-	-	7	-	-	7	6	-	-	6	-	-	6	1
Търговска репутация															
4. Предоставени аванси и нематериални активи в процес на изграждане	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Общо НА:	7	-	-	7	-	-	7	6	-	-	6	-	-	6	1
II. Дълготрайни материални активи															
1. Земи и сгради, в т.ч.:	199	-	-	199	-	-	199	199	-	-	199	-	-	199	-
- земи															
- сгради	199	-	-	199	-	-	199	199	-	-	199	-	-	199	-
3. Съоръжения и други, в т.ч.:	28	3	-	31	-	-	31	16	4	-	20	-	-	20	11
- Транспортни средства	24	-	-	24	-	-	24	12	4	-	16	-	-	16	8
- Компютърна техника	4	-	-	4	-	-	4	4	-	-	4	-	-	4	-
- Офис обзавеждане															
- Други ДМА		3	-	3	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	3
Предоставени аванси и дълготрайни материални активи в процес на изграждане															
Общо ДМА:	227	3	-	230	-	-	230	215	4	-	219	-	-	219	11
III. Дългосрочни финансови активи															
1. Акции и дялове в предприятия от група	1	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1
Предоставени заеми на предприятия от група															
Акции и дялове в асоциирани и смесени предприятия															
Предоставени заеми, свързани с асоциирани и смесени предприятия															
Дългосрочни инвестиции															
Други заеми	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Изкупени собствени акции															
Общо ДФА:	1	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1
Отсрочени данъци															
Общо нетекущи активи	235	3	-	238	-	-	238	221	4	-	225	-	-	225	13

Дата на одобрение:
София, 21 март 2024 г.

Съставител:

Александър Георгиев
за Желкова, Станева
и Георгиев - счетоводна
кантора ООД

Ръководител:

Красимир Кънев

ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за годината към 31.12.2023

Текущ период – периодът, започващ на 01.01.2023г. и завършващ на 31.12.2023г.

Предходен период – периодът, започващ на 01.01.2022г. и завършващ на 31.12.2022г.

Годишният финансов отчет е съставен в български лева.

Точността на числата представени в отчета е хиляди български лева.

Годишният финансов отчет е индивидуален отчет на Сдружение Български Хелзинкски комитет

Адрес на управление: гр. София 1504, ул. Върбица 7

Адресът за кореспонденция е гр. София 1504, ул. Върбица 7

Дата на изготвяне: 21.03.2024г.

Дата на одобрение: 21.03.2024г. с Решение на Управителния Съвет.

Годишният финансов отчет е подписан от името на Сдружение Български хелзинкски комитет от:

Председател на Управителния Съвет:

Красимир Кънев

Съставител:

Александър Георгиев

за Желкова, Станева и Георгиев – счетоводна кантора ООД

СПРАВКА ЗА СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА И ДРУГА ПОЯСНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ	10
I. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ	10
II. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ	11
III. ПРИЛОЖЕНИ СЧЕТОВОДНИ ПОЛИТИКИ И ДОПЪЛНИТЕЛНИ ОПОВЕСТЯВАНИЯ	11
ДЪЛГОТРАЙНИ НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ	11
ДЪЛГОТРАЙНИ МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ	12
ФИНАНСОВИ АКТИВИ	12
ДЪЛГОСРОЧНИ ФИНАНСОВИ АКТИВИ	13
КРАТКОСРОЧНИ ФИНАНСОВИ АКТИВИ	13
СТОКОВО-МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ	14
ВЗЕМАНИЯ	14
РАЗХОДИ ЗА БЪДЕЩИ ПЕРИОДИ	15
ПАРИЧНИ СРЕДСТВА	15
СОБСТВЕН КАПИТАЛ	15
ФИНАНСОВИ ПАСИВИ	15
ЗАДЪЛЖЕНИЯ	16
ПРИХОДИ ЗА БЪДЕЩИ ПЕРИОДИ И ФИНАНСИРАНИЯ	17
ЧУЖДЕСТРАННА ВАЛУТА	17
ДАНЪЧНО ОБЛАГАНЕ	17
ДОХОДИ НА ПЕРСОНАЛА	17
ОБЕЗЦЕНКИ НА АКТИВИ	18
ПРОВИЗИИ, УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И УСЛОВНИ АКТИВИ	18
СВЪРЗАНИ ЛИЦА	19
ПЕЧАЛБА, ЗАГУБА ЗА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД.	20
РАЗХОДИ	20
ПРИХОДИ	21
ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИЯ ПОТОК	22
ОТЧЕТ ЗА СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ	22
IV. ДРУГИ ОПОВЕСТЯВАНИЯ	22
ДОХОДИ НА ПЕРСОНАЛА	22
СЪБИТИЯ СЛЕД ДАТАТА НА БАЛАНСА	23
СЧЕТОВОДНИ ПРЕДПОЛОЖЕНИЯ И ПРИБЛИЗИТЕЛНИ СЧЕТОВОДНИ ПРЕЦЕНКИ	23
НЕСИГУРНОСТИ	23
V. ПРИНЦИП-ПРЕДПОЛОЖЕНИЕ ЗА ДЕЙСТВАЩО ПРЕДПРИЯТИЕ	23

СПРАВКА ЗА СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА И ДРУГА ПОЯСНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ

I. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ

Наименование на дружеството: **Сдружение Български Хелзинкски комитет**

Държава на регистрацията на сдружението: **Република България**

Седалище и адрес на регистрацията: **гр. София 1504, ул. Върбица 7**

Място на офис или извършване на стопанска дейност: **гр. София 1504, ул. Върбица 7**

Брой служители (наети лица в края на годината) – **13**.

Сдружението е вписано в Регистър Булстат към Агенция по вписванията с ЕИК 831091447. Сдружението е регистрирано в Централния регистър на юридическите лица с нестопанска цел за осъществяване на общественополезна дейност (Удостоверение на Министерство правосъдието № 001/12.07.2001 г.)

Финансовият отчет е изготвен съгласно изискванията на Националните стандарти за финансови отчети на малки и средни предприятия, приети с Постановление на Министерски съвет 46 от 21.03.2005 г., обнародвани в ДВ, бр. 30 от 7.04.2005 г., в сила от 01.01.2005 г.

С Постановление 251 на Министерския съвет от 17.10.2007 г. за изменение и допълнение на НСФОМСП се въвеждат разпоредбите на Четвърта Директива на Съвета от 25.07.1978 г., приета на основание член 54, параграф 3, буква „ж“ от Договора относно годишните счетоводни отчети на някои видове дружества (78/660/ЕИО), и на Седма Директива на Съвета от 13.06.1983 г., приета на основание член 54, параграф 3, буква „ж“ от Договора относно консолидираните счетоводни отчети (83/349/ЕИО). Постановлението е в сила от 01.01.2008 година.

С Постановление 394 на Министерски съвет от 30.12.2015 г. е извършено изменение и допълнение на стандартите, в сила от 01.01.2018 г., като наименованието им е променено на Национални счетоводни стандарти. С постановление на МС, обнародвано в ДВ, бл. 15 от 19.02.2019 г. е извършено изменение на СС 17 „Лизинг“, в сила за периодите след 01.01.2019 г.

Годишният финансов отчет е съставен в националната валута на Република България - български лев.

От 1 януари 1999 г. българският лев е с фиксиран курс към еврото: 1.95583 лева за 1 евро.

Собственост и управление

Органи на управлението са:

- Общо събрание;
- Управителен съвет;
- Председател.

Към 31 декември 2023 г., Управителния съвет се състои от следните членове:

1. Красимир Кънев;
2. Виктор Лилов;
3. Вълко Станев;
4. Росица Атанасова;
5. Стана Илиев.

Председател на сдружението е Красимир Кънев.

Предмет на дейност

Български хелзинкски комитет е независима неправителствена организация за защита правата на човека: политически, граждански, културни, социални. Акцент в работата му е отстояването на правата на най-уязвимите групи: малцинства, хора в неравностойно положение, лишени от свобода, деца, жени. Целите на БХК са да насърчава уважение и защита правата на човека, да лобира за законодателни промени за привеждане на българското законодателство в съответствие с международните стандарти, да поощрява обществен дебат по правозащитни проблеми и да популяризира правозащитната идея сред широката общественост. Сдружението извършва и стопанска дейност породена от специфично тълкуване на дейността му през призмата на текущата законодателна база.

II. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ

Сдружението води своето текущо счетоводство и изготвя финансовите си отчети в съответствие с Национални счетоводни стандарти, приети с Постановление на Министерски съвет 46 от 21.03.2005 г., в сила от 01.01.2005 г и измененията и допълненията към тях, приети с Постановление 251 на Министерския съвет от 17.10.2007 г. в сила от 01.01.2008 г. , Постановление 394 на Министерски съвет от 30.12.2015 г. в сила от 01.01.2018 г., Постановление №27 от 14.02.2019 г. в сила от 01.01.2019 г.

Настоящият финансов отчет е самостоятелен.

Финансовият отчет е изготвен на принципа на действащо предприятие и ръководството счита, че предприятието ще остане действащо.

III. ПРИЛОЖЕНИ СЧЕТОВОДНИ ПОЛИТИКИ И ДОПЪЛНИТЕЛНИ ОПОВЕСТЯВАНИЯ

Дълготрайни нематериални активи

Като нематериалните активи се отчитат активи, които отговарят на определението за нематериален актив и отговарят на критериите за отчитане на нематериални активи формулирани в СС 38.

При придобиването им нематериалните активи се оценяват:

- външно създадените нематериални активи при придобиването им се оценяват по цена на придобиване, която включва покупната цена (включително мита и невъзстановими данъци) и всички преки разходи за подготовка на актива за използването му по предназначение;
- създаден в предприятието нематериален актив се оценява по сборът от разходите, извършени от момента, в който нематериалният актив за пръв път е постигнал критериите за признаване. Първоначалната оценка се определя по начин, идентичен на възприетия за определяне на себестойността на произведената продукция в предприятието, т.е. не се включват: вътрешната печалба, необичайните количества бракувани ресурси (материали, труд и други), административните и други общи разходи (несвързани пряко с процеса по придобиването на нематериалния актив) и т.н.

Нематериалните активи се отчитат след придобиването по себестойност намалена с натрупаната амортизация и натрупани загуби от обезценка.

Последващи разходи, направени за поддържане на първоначално установената стандартна ефективност на нематериален актив, се признават за текущи разходи в периода на възникването им.

Разходи, които могат надеждно да бъдат измерени и съотнесени към нематериален актив, когато водят до увеличаване на очакваните икономически изгоди спрямо първоначално оценената стандартна ефективност на съществуващия актив, се отразяват като увеличение на отчетната му стойност или като отделен нематериален актив и се определят като разходи за усъвършенстване, когато водят до:

- а) увеличаване на полезния срок на годност;
- б) увеличаване на производителността;
- в) подобряване на качеството на продуктите и/или услугите;
- г) разширяване на възможностите за нови продукти и/или нови услуги;
- д) съкращаване на производствените разходи;
- е) икономически по-изгодна промяна във функционалното предназначение на актива.

Амортизация на дълготрайни нематериални активи съгласно СС 4. Дълготрайните нематериални активи се амортизират по линейния метод за срока на определения полезен живот.

Очаквани срокове на полезен живот на дълготрайните нематериални активи	Средна норма на полезен живот (год.)	
	2023	2022
Програмни продукти	2	2
Други ДНМА	6.67	6.67

В стойността на дълготрайните нематериални активи са включени напълно амортизирани активи от следните групи:

Дълготрайни нематериални активи с нулева балансова стойност	Отчетна стойност (хил.лв.)	
	2023	2022
Програмни продукти	-	-
Други ДНМА	6	6
Общо отчетна стойност:	6	6

Към датата на финансовия отчет дружеството не е поело ангажимент(и) за придобиване на дълготрайни нематериални активи, както следва:

Дълготрайни материални активи

Като дълготрайни материални активи се отчитат активи които отговарят на критериите на СС 16 и имат стойност при придобиването равна или по-висока от 700 лв. Активите, които имат стойност по-ниска от посочената се отчитат като текущи разходи за периода на придобиване в съответствие с одобрената счетоводна политика. Всеки дълготраен материален актив се оценява при придобиването му по цена на придобиване, определена в съответствие с изискванията на СС 16.

След първоначалното признаване като актив всеки отделен дълготраен материален актив се отчита по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и загуби от обезценка. Направените обезценки се отчитат като разход и се признават в отчета за приходи и разходи за съответния период .

Последващи разходи свързани с отделен дълготраен материален актив се отчитат в увеличение на балансовата стойност на актива, когато е вероятно сдружението да придобие икономически изгоди над първоначално оценената стандартна ефективност. Във всички останали случаи последващите разходи се признават за разход да периода, в който са направени.

Амортизация на дълготрайни материални активи съгласно СС 4:

Дълготрайните материални активи се амортизират по линейния метод за периода на очаквания полезен живот.

Очаквани срокове на полезен живот на дълготрайните материални активи	Средна норма на полезен живот (год.)	
	2023	2022
Сгради	25	25
Компютърна техника	2	2
Транспортни средства	4	4
Офис обзавеждане	6.67	6.67
Други ДМА	6.67	6.67

В стойността на дълготрайните материални активи са включени напълно амортизирани активи от следните групи:

Дълготрайни материални активи с нулева балансова стойност	Отчетна стойност (хил.лв.)	
	2023	2022
Сгради	199	199
Компютърна техника	4	4
Общо отчетна стойност:	203	203

Няма ограничени права върху собствеността на дълготрайните материални активи.

Финансови активи

Финансов актив е всеки актив, който представлява:

- √ парична сума;
- √ договорно право за:
 - получаване на парични суми или друг финансов актив от друго предприятие;
 - размяна на финансов инструмент с друго предприятие при потенциално благоприятни условия;
- √ инструмент на собствения капитал на друго предприятие;
- √ компенсаторен инструмент по смисъла на чл.2 от Закона за сделките с компенсаторни инструменти

Класификация на финансовите активи в съответствие със СС 32:

- √ Финансови активи, държани за търгуване;
- √ Финансови активи, държани до настъпване на падеж;
- √ Кредити и вземания, възникнали първоначално в предприятието;
- √ Обявени за продажба;

Сдружението признава финансовия актив или финансовия пасив в своя счетоводен баланс, единствено когато стане страна в договорните условия на инструмента.

Финансовите инструменти се оценяват при първоначалното придобиване по цена на придобиване, която включва:

- а) справедливата стойност на даденото (при финансов актив) или полученото (при финансов пасив) за него вложение;
- б) разходите по извършване на сделка с финансови инструменти, като:

Сдружение Български Хелзинкски комитет
ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА ЗАВЪРШВАЩА НА 31.12.2023

- хонорари, комисионни и други възнаграждения, изплатени на агенти, брокери, консултанти, дилъри и други, пряко ангажирани със сделката лица;
- данъци, такси, разрешения и други, изплатени на борси и на регулационни органи;
- трансферни данъци и мита и други.

В първоначалната оценка на финансовите инструменти не се включват получените премии и отбиви, финансираните и разпределения на административни и други общи разходи.

След първоначалното признаване Сдружението оценява по справедлива стойност, която не се коригира с очакваните разходи по продажбата или друг вид освобождавания на финансовите активи, класифицирани като:

- а) финансови активи, държани за търгуване;
- б) финансови активи, обявени за продажба.

Когато справедливата стойност не може да се определи надеждно, финансовият инструмент се оценява по цена на придобиване.

След първоначалното признаване сдружението оценява по амортизируема стойност с помощта на метода на ефективната лихва финансовите активи, класифицирани като:

- а) инвестиции, държани до настъпване на падеж, и
- б) заеми и вземания, предоставени от Сдружението и недържани за търгуване, които имат фиксиран падеж.

Заеми и вземания, предоставени от сдружението, които нямат фиксиран падеж, се отчитат по себестойност.

Всички финансови активи подлежат на проверка за обезценка.

Дългосрочни финансови активи

Инвестициите в дъщерни предприятия се отчитат и представят по себестойност в съответствие с избраната счетоводна политика и СС27.

Инвестиции в дъщерни, съвместни и асоциирани предприятия	31.12.2023	31.12.2022
Акции и дялове в предприятия от група	1	1
Общо	1	1

Акции и дялове в предприятия от група	31.12.2023		31.12.2022	
	размер	стойност	размер	стойност
БХК Консултинг ЕООД	100%	1	100%	1
Общо		1		1

Краткосрочни финансови активи

Краткосрочните финансови активи се класифицират и оценяват съобразно изискванията на СС 32.

Информация за предоставените от Дружеството заеми, без заемите, предоставени на свързани предприятия

Предоставени заеми, без свързани предприятия

Кредитополучател	Валута	Л. %	Падеж	Обезпечения/Гаранции
Физически лица, свързани лица	лева	-	2023	-
Физически лица, трети лица	лева	-	2023	-

Салда по предоставени заеми – 2023 година

Кредитополучател	Вземания до 1 година	Вземания над 1 година
Физически лица, свързани лица	1	-
Физически лица, трети лица	4	-
Общо	5	-

Салда по предоставени заеми – 2022 година

Кредитополучател	Вземания до 1 година	Вземания над 1 година
Физически лица, свързани лица	5	-
Физически лица, трети лица	4	-
Общо	9	-

Стоково-материални запаси

Стоково-материални запаси са текущи (краткотрайни) материални активи под формата на:

- √ материали, придобити главно чрез покупка и предназначени основно за влагане в производствения процес с цел произвеждане на продукция или услуги, или са обект на преки продажби, когато това се прецени от предприятието;
- √ продукция, създадена в резултат на производствен процес в предприятието и предназначена за продажба;
- √ стоки, придобити главно чрез покупка и предназначени за продажба;
- √ незавършено производство, представляващо съвкупност от разходи, от които се очаква да се произведе продукция;
- √ инвестиция в материален запас - материални активи, придобити за инвестиционни цели, а не за ползване;

Материалните запаси се оценяват по по-ниската от доставната стойност или нетната реализуема стойност.

Доставната стойност включва сумата от всички разходи по закупуването, преработката, както и други разходи, направени във връзка с доставянето им до сегашното състояние и местоположение.

Разходите за преработка включват преки разходи и систематично начислявани постоянни и променливи общопроизводствени разходи.

Преките разходи са: разходи за материали по технологични норми, разходи за работна заплата на работниците заети в основното производство, преки разходи за външни услуги от подизпълнители.

Променливите общопроизводствени разходи са: разходи за ел.енергия, вода и други консумативи, които зависят пряко от обема на производството, но не могат да се отнесат конкретно по определен договор или поръчка.

Разпределението на променливите разходи в себестойността на продукцията се извършва на база реалното използване на производствените мощности.

Постоянни общопроизводствени разходи са тези, които остават сравнително постоянни независимо от обема на производството. Същите се разпределят в себестойността на база изпълнение на производствения капацитет – месечно, годишно.

Разходи, които не се включват в себестойността на произведената продукция и се отчитат като текущи за периода са:

- √ количества материали, труд и други производствени разходи извън нормалните граници;
- √ разходи за съхранение в склад;
- √ административни разходи;
- √ разходи по продажбите;

Потреблението на материални запаси се оценява по средно претеглена стойност.

Вид	31.12.2023	31.12.2022
Продукция и стоки, в т.ч.:	5	6
Стоки	5	6
Общо	5	6

Вземания

- Като кредити и вземания, възникнали първоначално в сдружението се класифицират вземания възникнали от директно предоставяне на стоки, услуги, пари или парични еквиваленти на дебитори.
- Когато предоставянето на пари, стоки или услуги на дадени дебитори е с намерение получените финансови активи да бъдат продадени незабавно или в близко бъдеще, те се класифицират като финансови активи, държани за търгуване.

Първоначално тези вземания и кредити се оценяват по цена на придобиване.

След първоначалното признаване кредитите и вземанията от клиенти и доставчици, които са без фиксиран падеж се отчитат по себестойност.

Кредитите и вземанията от клиенти и доставчици, които са с фиксиран падеж се отчитат по амортизираната им стойност. Ефективният лихвен процент е оригиналният процент пределян с договора.

Към датата на финансовия отчет се прави преглед за определяне на обезценка от несъбираемост.

Определянето на обезценката се извършва на база на индивидуален подход за всяко вземане по решение на ръководството.

- Данъците за възстановяване се представят по оригиналния размер на сумата на вземането.
- Другите вземания се представят по себестойност.

Като краткосрочни се класифицират вземания, които са:

- √ без фиксиран падеж;

Сдружение Български Хелзинкски комитет
ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА ЗАВЪРШВАЩА НА 31.12.2023

√ с фиксиран падеж и остатъчен срок до падежа до една година от датата на финансовия отчет;

Като дългосрочни се класифицират вземания, които са с фиксиран падеж и остатъчен срок до падежа над една година от датата на съставяне на годишния финансов отчет.

Обезценка на вземанията се отчита в съответствие със СС 32 „Финансови инструменти“, като разлика между балансовата стойност на вземането от клиента и неговата възстановима стойност към 31 декември 2022 г. и 31 декември 2021 г.

Вземания	2023			2022		
	Сума на вземането:	Степен на ликвидност		Сума на вземането:	Степен на ликвидност	
		До 12 месеца	Над 12 месеца		До 12 месеца	Над 12 месеца
Вземания от клиенти	-	-	-	3	3	-
Други вземания, в т.ч.	12	12	-	12	12	-
Вземания по главници по кредити от несвързани лица	4	4	-	4	4	-
Вземания по главници по кредити свързани лица	1	1	-	5	5	-
Надплатени осигуровки	-	-	-	3	3	-
Други вземания	-	-	-	-	-	-
Всичко сума на вземанията	5	5	-	15	15	-
Нетен размер на вземанията	5	5	-	15	15	-

Разходи за бъдещи периоди

Като разходи за бъдещи периоди се представят предплатените разходи, които касаят следващи отчетни периоди и извършени разходи за получаването на приходи, за които приходите не могат да бъдат надеждно определени към датата на финансовия отчет.

Вид	31.12.2023	31.12.2022
Разходи свързани с финансираня	92	180
Общо	92	180

Парични средства

Паричните средства и парични еквиваленти включват парични средства в брой и в банки, съответно в лева и във валута. Паричните еквиваленти са краткосрочни, лесно обратими високоликвидни вложения, които съдържат незначителен риск от промяна в стойността им.

Вид	31.12.2023	31.12.2022
Парични средства в брой, в т.ч.:	12	12
В лева	12	12
Парични средства в разплащателни сметки, в т.ч.:	1159	1 403
В лева	576	496
Във валута	583	907
Краткосрочни депозити	44	44
Общо	1215	1 459

Към края на годината дружеството няма запорирани или блокирани банкови сметки. Кредитния рейтинг на банката, с която Сдружението работи е ВВ+.

Собствен капитал

Собственият капитал на Сдружението се състои от:

Законови резерви – които се формират съгласно нормативни актове, отнасящи се за специфични предприятия или дейности образувани от разпределение на печалба, съгласно изискванията на ЗЮЛНЦ.

Сдружението е приело счетоводна политика да отразява корекции от промяна на счетоводна политика и фундаментални грешки чрез коригиране на салдото на неразпределената печалба/загуба в началото на отчетния период съгласно СС 8.

Финансови пасиви

Финансов пасив е всеки пасив, който представлява договорно задължение за:

- √ предоставяне на парични суми или финансов актив на друго предприятие;
- √ размяна на финансови инструменти с друго предприятие при потенциално неблагоприятни условия;

Класификация на финансовите пасиви според СС 32:

Сдружение Български Хелзинкски комитет
ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА ЗАВЪРШВАЩА НА 31.12.2023

- √ Държани за търгуване;
- √ Държани до настъпване на падеж;
- √ Възникнали първоначално в Сдружението финансови пасиви;

Финансовите пасиви се класифицират съобразно целта при поемането им, а когато са част от портфейл, се класифицират в зависимост от целта, която Сдружението си е поставило за постигане с портфейла.

Сдружението признава финансовия пасив в своя счетоводен баланс единствено когато стане страна в договорните условия на инструмента.

След първоначалното признаване Сдружението оценява финансовите пасиви по:

- а) амортизируема стойност - финансовите пасиви, класифицирани като държани до настъпване на падеж и финансовите пасиви, класифицирани като възникнали първоначално в Сдружението, и
- б) справедлива стойност - финансовите пасиви, класифицирани като държани за търгуване.

Задължения

Класифициране на задълженията:

- Като финансови пасиви възникнали първоначално в Сдружението се класифицират задължения възникнали от директно предоставяне на стоки, услуги, пари или парични еквиваленти от кредитори. Първоначално тези задължения и кредити се оценяват по себестойност.

След първоначалното признаване финансовите пасиви към клиенти и доставчици, които са без фиксиран падеж се отчитат по себестойност.

Финансовите пасиви, които са с фиксиран падеж се отчитат по амортизираната им стойност. Ефективният лихвен процент е оригиналният процент определен с договора.

- Задължения към персонал и осигурителни организации се класифицират задължения на Сдружението по повод на минал труд положен от наетия персонал и съответните осигурителни вноски, които се изискват от законодателството. Съгласно изискванията на СС 19 се включват и начислените краткосрочни доходи на персонала с произход неползвани отпуски на персонала и начислените на база на действащите ставки за осигуряване, осигурителни вноски върху тези доходи.

Сдружението няма приета политика да начислява дългосрочни доходи на персонала.

- Текущи данъчни задължения са задължения на Сдружението във връзка с прилагането на данъчното законодателство. Представени са по стойности в съответствие с правилата на съответния данъчен закон за определяне на стойността на всеки вид данък. За просрочените задължения по данъци са начислени дължимите лихви за забава.

- Провизии се начисляват по най-добрата приблизителна оценка на Сдружението по повод на конструктивни и правни задължения възникнали в резултат на минали събития

Като краткосрочни се класифицират задължения, които са:

- √ без фиксиран падеж;
- √ с фиксиран падеж и остатъчен срок до падежа до една година от датата на финансовия отчет;

Като дългосрочни се класифицират задължения, които са с фиксиран падеж и остатъчен срок до падежа над една година от датата на съставяне на финансовия отчет.

Задължения	2023			2022		
	Сума на задължението:	до 1 година	над 1 година	Сума на задължението:	до 1 година	над 1 година
Задължения към доставчици, в т.ч.:	12	12	-	10	10	-
Задължения към трети лица	12	12	-	10	10	-
Други задължения, в т.ч.:	26	26	-	17	17	-
Осигурителни задължения, в т.ч.:	-	-	-	3	3	-
Осигуровки за неизползвани отпуски	-	-	-	3	3	-
Задължения към персонала, в т.ч.:	25	25	-	14	14	-
За компенсирани отсъствия	25	25	-	14	14	-
Други задължения, в т.ч.	1	1	-	-	-	-
Други задължения	1	1	-	-	-	-
Всичко сума на задълженията	38	38	-	27	27	-

Сдружение Български Хелзинкски комитет
ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА ЗАВЪРШВАЩА НА 31.12.2023

Приходи за бъдещи периоди и финансираня

Вид дарение	31.12.2023	31.12.2022
Дарения за текуща дейност	769	1 061
Общо	769	1 061

Чуждестранна валута

Сделките в чуждестранна валута се вписват първоначално като към сумата на чуждестранната валута се прилага централния курс на Българска Народна Банка (БНБ) към датата на сделката. Курсовите разлики, възникващи при уреждането на тези парични позиции или при отчитането на тези парични позиции при курсове, различни от тези, по които са били заведени, се отчитат като финансови приходи или финансови разходи за периода, в който възникват. Паричните позиции в чуждестранна валута към 31 декември 2021 година са оценени в настоящия финансов отчет по заключителния курс на БНБ. Текущо през годината съгласно счетоводната политика се прави преоценка на валутните позиции месечно.

Валутният курс, използван за преизчисляване в отчетната валута на парични позиции в чуждестранна валута е както следва:

Вид валута	Заключителен курс на БНБ към 31.12.2023
EURO	1.95583
USD	1.83371
GBP	2.20517

Данъчно облагане

Текущите данъчни активи и пасиви са тези задължения или вземания от бюджета, които се отнасят за текущия и предходни периоди и които не са платени/възстановени към датата на баланса.

Разходът за данък представлява сумата от текущия данък от печалбата, измененията на активите и пасивите по отсрочени данъци и преизчисленията, признати през текущия период на текущи данъци от печалбата за предходни периоди.

Текущият данък от печалбата представлява сумата на данъците от печалбата, които са определени като дължими (възстановими) по отношение на данъчната печалба (загуба) за периода.

Текущият данък се определя на базата на данъчната ставка в сила към датата на баланса.

Данъчната печалба (загуба) е печалбата (загубата) за периода, определена съгласно установените от действащото данъчно законодателство правила, на основата на която се определя размерът на дължимите (възстановимите) данъци. Данъчната печалба (загуба) се определя и декларира с годишната данъчна декларация за съответния период.

Пасиви по отсрочени данъци се признават по отношение на всички облагаеми временни разлики.

Активи по отсрочени данъци се признават за намаляемите временни разлики, данъчната загуба или данъчни кредити.

Активи по отсрочени данъци се признават до степента, до която е вероятно да има бъдеща облагаема печалба, срещу която да могат да се използват намаляемите временни разлики, данъчната загуба или данъчния кредит.

Отсрочените данъци се оценяват по данъчните ставки, които се очаква да бъдат в сила за периода, когато активът се реализира или пасивът се уреди. Данъкът върху печалбата за 2023 г. е 10%.

Отсрочените данъци се признават като приход или разход и се включват в нетната печалба или загуба за периода, освен в случаите, когато данъците произтичат от операции или събития, признати директно в капитала.

Промяна в активите или пасивите по отсрочени данъци възниква на основание на промяна в данъчните ставки, данъчното законодателство или очаквания начин на възстановяване на актива или уреждане на пасива. Промяната се отразява като увеличение/намаление на нетната печалба/загуба за периода, освен ако промяната касае отсрочени данъчни активи или пасиви отчетени директно в собствения капитал.

Активи и пасиви по отсрочени данъци се компенсират и се представят във финансовия отчет отделно от другите активи и пасиви.

Доходи на персонала

Доходи на персонала са форми на възнаграждения, предоставени от Сдружението на персонала в замяна на положения от него труд.

Видовете доходи на персонала са:

1. Краткосрочни доходи са онези доходи на персонала, които стават напълно изискуеми в рамките на 12 месеца след края на периода, в който персоналот е положил труд за тях. В тези доходи не се включват доходи при напускане и компенсациите (доходите) под формата на акции или дялове от собствения.

2. Сдружението признава недисконтираната сума на краткосрочните доходи на заетите, която се очаква да бъде платена в замяна на положения труд, като разход, включително онези доходи на персонала, които съгласно друг счетоводен стандарт се изисква да бъдат включени в отчетната стойност на даден актив и като текущо задължение - след приспадане на всички платени вече суми и полагащи се удържки.
3. Доходи при напускане (прекратяване на трудовото или служебното правоотношение) са онези доходи на персонала, които са платими като резултат от решението на:
 - Сдружението да прекрати трудовото или служебното правоотношение на зетия персонал преди изтичането на срока за пенсионирането им, или на
 - персонала за доброволно напускане в замяна на тези доходи.Доходите при напускане, предоставени на персонала, включват глобална сума, определена законодателно или чрез договорно или друго споразумение. Сдружението признава доходите, начислени при напускане, като задължение и разход.

Доходите при напускане не осигуряват на предприятието бъдещи икономически изгоди, поради което се признават за разход в момента на възникването им.

Полагащите се суми за компенсируеми отпуски на персонала се отчитат като задължение и като разход, свързан с краткосрочните доходи на персонала.

Сдружението няма политика за начисляване на дългосрочни доходи на персонала.

Обезценки на активи

Обезценки на активи се извършват съгласно изискванията на СС 32 и СС 36 регламентиращи отчитането на обезценка на различните видове активи.

- Съгласно СС 36, когато възстановимата стойност на актива спадне под балансовата (преносната) стойност на актива, Сдружението отразява намаление на балансовата стойност до размера на възстановимата му стойност. Намалението се третира като загуба от обезценка. Загубата от обезценка на актив се признава веднага като текущ разход за дейността. Ако след извършена обезценка на актив неговата възстановима стойност превиши балансовата му стойност, се отразява възстановяване на загубата от обезценка - като текущ приход от дейността - до размера на предходната обезценка, която е била отразена като текущ разход за дейността.

Когато е невъзможно да се определи възстановимата стойност на отделен актив, Сдружението определя възстановимата стойност на генериращия парични постъпления обект, към който принадлежи и оценяваният актив.

При обезценка на дълготраен материален или нематериален актив, за който е създаден резерв от последваща оценка, загубата от обезценка се отразява в намаление на този резерв, което се оповестява в приложението. Ако загубата от обезценка е по-голяма от създадения резерв, превишението се отразява като текущ разход за дейността. Възстановяване на загуба от обезценка за активите по първо изречение не се допуска, когато загубата от обезценка през предходни периоди е отразена в намаление на резерва от последваща оценка. Възстановяване на загуба от обезценка се допуска само когато загубата от обезценка през предходни периоди е била отчетена като текущ разход и до размера на този разход.

- Според разпоредбите на СС 32 финансовият актив е обезценен, ако балансовата му стойност е по-голяма от очакваната му възстановима стойност. В края на всеки отчетен период Сдружението определя дали съществува някакво обективно обстоятелство за обезценяване на дадения финансов актив или група финансови активи. Ако съществува такова обстоятелство, Сдружението определя възстановимата стойност на финансовите активи и представя намалението или като текущ финансов разход, или като намаление на резерва от преоценка, ако той е положителна величина. Сумата, превишаваща създадения резерв, се отчита като текущ финансов разход. Когато за финансовия актив е създаден резерв от преоценка, който е отрицателна величина, обезценката се отчита като текущ финансов разход и като намаление на този резерв.

През 2023 г. и 2022 г. не са отчетени обезценки.

Провизии, условни задължения и условни активи

Провизия се признава в баланса и като текущ разход, когато Сдружението има правно или конструктивно задължение в резултат на минало събитие, и има вероятност за покриването ѝ да бъде необходим определен изходящ поток, съдържащ икономически ползи. Провизията е реално съществуващо задължение на Сдружението към датата на финансовия отчет, за което сумата или времето на погасяване са несигурни, неопределими с точност.

За признаването ѝ се прилага най-добрата и надеждна приблизителна оценка на разходите, необходими за покриване на текущото задължение към датата на баланса, при отчитането на която се вземат под внимание рисковите и несигурни събития и обстоятелства, които ги съпътстват.

Когато ефектът от времевата стойност на парите е съществен, сумата на провизиите се дисконтира като се използва дисконтовата норма преди облагане с данъци, отразяваща текущите пазарни оценки на времевата стойност на парите и, ако е подходящо, специфичните за задължението рискове.

Към всяка дата на баланса сумите на признатите провизии се преразглеждат и и коригират - актуализират чрез доначисляване на провизии или чрез намаляване на вече отчетените провизии, с цел тяхната най-добра приблизителна оценка. В случаите, в които се установи, че за погасяването на задължението вече не е вероятно да настъпи изтичане на ресурси, съдържащи икономически ползи, провизията се реинтегрира.

Като условни активи в Сдружението се третират възможните активи, възникнали в резултат на минали събития и чието съществуване ще бъде потвърдено единствено от настъпването или ненастъпването на едно или повече несигурни бъдещи събития, които не са изцяло под контрола на предприятието.

Като условни пасиви в Сдружението се третират:

- ✓ Възможните задължения, произтичащи от минали събития, резултатът от които ще бъде потвърден единствено с настъпването или ненастъпването на едно или повече несигурни бъдещи събития, които не са изцяло под контрола на Сдружението.
- ✓ Настоящи задължения, произтичащи от минали събития, които не са признати във финансовия отчет или защото не е налице вероятност погасяването им да доведе до изтичане на икономически ползи, или защото сумата на задължението не може да бъде остойностена достатъчно надеждно.
- ✓ Извършените от наемодателя или от наемателя разходи, свързани с подготовката и сключването на лизинговия договор (комисионни, такси и др.) се отчитат като разходи за дейността за текущия период.

Свързани лица

Свързани лица - лицата са свързани, когато едното е в състояние да контролира другото или да упражнява върху него значително влияние при вземането на решения от финансово-стопански характер. Те могат да бъдат юридически и физически лица, в т. ч. управленски персонал.

Сделки между свързани лица - прехвърляне на активи и/или на пасиви между свързани лица, без да е задължително прилагането на характерната за сделката справедлива цена.

Сдружението оповестява свързани лица:

Свързано лице	Вид свързаност
Красимир Кънев	ключов ръководен персонал
Вълко Станев	член на управителния съвет и общото събрание
Виктор Лилов	член на управителния съвет и общото събрание
Росица Атанасова	член на управителния съвет и общото събрание
Стана Илиев	член на управителния съвет и общото събрание
Радослав Стоянов	член на общото събрание
Антоанета Ненкова	член на общото събрание
Васил Чапразов	член на общото събрание
Георги Банков	член на общото събрание
Донка Панайотова	член на общото събрание
Илиана Савова	член на общото събрание
Калина Бозева	член на общото събрание
Кирил Иванов	член на общото събрание
Рамадан Кехайов	член на общото събрание
Димитрина Петрова	член на общото събрание
Яна Бюрер-Тавание	член на общото събрание
БХК Консултинг ЕООД	Дъщерно дружество

Разхода за възнаграждения и осигуровки на ключов ръководен персонал през 2023 г. са в размер на 69 хил.лв. (2022 г. – 63 хил.лв.)

През 2023 г. Сдружението е получило дивидент от БХК Консулт ЕООД в размер на 29 хил.лв.

Сдружение Български Хелзинкски комитет
ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА ЗАВЪРШВАЩА НА 31.12.2023

През 2023 г. Сдружението има вземане от свързани физически лица в размер на 1 хил.лв., в резултат от предоставени парични средства. Същите са безлихвени и със срок на погасяване до 2023 г.

Печалба, загуба за отчетния период.

Признатите за отчетния период приходи и разходи се включват в отчета за приходите и разходите при определяне на печалбата или загубата за отчетния период, освен ако счетоводен стандарт изисква или позволява друго.

Печалбата или загубата за отчетния период включва: печалбата или загубата от обичайната дейност и Печалба или загуба от обичайната дейност. Когато естеството на приходните или разходните статии при определянето на печалбата или загубата от обичайната дейност е важно за обясняване на резултатите от дейността, естеството и размерът на такива статии се отразява отделно.

Разходи

Сдружението отчита текущо разходите за дейността по икономически елементи и след това същите се отнасят по функционално предназначение с цел формиране размера на разходите по направления и дейности. Признаването на разходите за разход за текущия период се извършва при начисляване на съответстващите им приходи.

Към разходите за дейността се отнасят и финансови разходи, които Сдружението отчита и са свързани с обичайната дейност.

Сдружението е приело счетоводна политика да отчита като извънредни разходи само такива разходи, които са ясно отграничени от обичайната дейност и поради което не се очаква да се повтарят често.

Разходите се отчитат на принципа на текущо начисляване. Оценяват се по справедливата стойност на платеното или предстоящо за плащане.

Вид разход от стопанска дейност	Годината приключваща на 31.12.2023	Годината приключваща на 31.12.2022
Разходи за персонала:		
Административен персонал , в т.ч.:		
- разходи за възнаграждения	18	-
Всичко разходи за заплати и осигуровки:	18	-
Други разходи		
Други разходи	1	4
Балансова стойност на подадените активи в т.ч.:	1	-
Всичко други разходи:	2	4
Общо разходи за оперативна дейност	20	4

Вид разход от нестопанска дейност	Годината приключваща на 31.12.2023	Годината приключваща на 31.12.2022
Разходи за суровини и материали:		
Канцеларски материали, офис консумативи	50	77
Всичко разходи за материали:	50	77
Разходи за външни услуги:		
Хонорари, такси и абонаменти	789	1340
Всичко разходи за външни услуги:	789	1340
Разходи за амортизация и обезценка на :		
Административни дълготрайни материални и нематериални активи	4	6
Всичко разходи за амортизации:	4	6
Разходи за персонала:		
Административен персонал в т.ч.:		
Възнаграждения	1646	329
Осигуровки	71	71
Членове на органите на управление в т.ч.:		
Възнаграждения	61	55
Осигуровки	8	8
Всичко разходи за заплати и осигуровки:	1786	463
Други разходи		

Сдружение Български Хелзинкски комитет
ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА ЗАВЪРШВАЩА НА 31.12.2023

Разходи за командировки, автомивка, данъци	167	27
Всичко други разходи:	167	27
Общо разходи за оперативна дейност	2796	1913

Финансови разходи - нестопанска	Сума (хил.лв.)	
	31.12.2023	31.12.2022
Отрицателни разлики от промяна на валутни курсове	6	1
Обща сума на разходи от обезценка на финансови активи	6	1
Други финансови разходи	5	5
Обща сума на другите финансови разходи	5	5
Общо финансови разходи	11	6

Приходи

Сдружението отчита текущо приходите от обичайната дейност по видове.

Признаването на приходите се извършва при спазване на приетата счетоводна политика за следните видове приходи:

- Приходи от членски внос и дарения, които не са обвързани с условия, се признават като текущ приход за периода;
- Приходи от дарения под условия се отчитат като финансиране по реда на СС 20 „Отчитане на правителствени дарения и оповестяване на правителствена помощ“;
- Приходите от дарения, свързани с амортизируеми активи, се признават пропорционално на начислените за съответния период амортизации на активите, придобити в резултат на дарението;
- Приходите от дарения, свързани с неамортизируеми активи, се признават през периодите, през които са отразени разходите за изпълнение на условията по дарението;
- Приходи от продажба на стоки, продукция и други активи – при прехвърляне собствеността и предаване на съответните активи на купувачите;
- При извършване на краткосрочни услуги – при завършване на съответната услуга и приемане на работата от клиента;
- При дългосрочни услуги на базата на етап на завършен договор;
- Приходите от наеми се признават на времева база за срока на договора.

Към приходите от обичайна дейност за Сдружението се отнасят и финансовите приходи. Сдружението е приело счетоводна политика да отчита като извънредни приходи само такива приходи, които са ясно отграничени от обичайната дейност и поради това не следва да се повтарят често.

Приходите се отчитат на принципа на текущо начисляване. Оценяват се по справедливата стойност на полученото или подлежащо на получаване.

Признатите за отчетния период приходи и разходи се включват в отчета за приходите и разходите при определяне на печалбата или загубата за отчетния период, освен ако друг стандарт изисква или позволява друго.

Вид на прихода от стопанска дейност	Годината приключваща на 31.12.2023	Годината приключваща на 31.12.2022
Продажби на стоки	1	2
Услуги	19	3
Други услуги	19	3
Всичко приходи от продажби:	20	5
Общо приходи от оперативна дейност:	20	5

Финансови приходи - стопанска	Сума (хил.лв.)	
	31.12.2023	31.12.2022
Приходи от участия в дъщерни, асоциирани и смесени предприятия в т.ч.:	29	11
- приходи от участия в предприятия от група	29	11
Общо финансови приходи	29	11

Сдружение Български Хелзински комитет
ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА ЗАВЪРШВАЩА НА 31.12.2023

Други приходи от нестопанска дейност	Годината приключваща на 31.12.2023	Годината приключваща на 31.12.2022
Други	2	2
Общо други приходи от нестопанска дейност	2	2

Финансови приходи - нестопанска	Сума (хил.лв.)	
	31.12.2023	31.12.2022
Други финансови приходи	-	15
Положителни разлики от промяна на валутни курсове	-	15
Общо финансови приходи	-	15

Отчет за паричния поток

Сдружението отчита и представя паричните потоци по прекия метод съгласно изискванията на СС 7.

Паричните потоци се класифицират като парични потоци от:

- Основна дейност
- Инвестиционна дейност
- Финансова дейност

Отчет за собствения капитал

Приета е счетоводна политика да се изготвя отчета чрез включване на:

Нетна печалба и загуба за периода.

Салдото на неразпределената печалба както и движенията за периода.

Всички статии на приходи или разходи, печалба или загуба, които в резултат на действащите СС се признават директно в собствения капитал. Кумулативен ефект от промените в счетоводна политика и фундаментални грешки в съответствие с СС 8. Прехвърляне и разпределение на капитал между собствениците.

Настъпилите промени в резултат на всички изменение по всички елементи на собствения капитал.

IV. ДРУГИ ОПОВЕСТЯВАНИЯ

Доходи на персонала

Средносписъчен брой на персонала:

Категория персонал	Средносписъчен състав (брой)	
	2023	2022
Административен персонал	12	12
Членове на органи на управление	1	1
Общо:	13	13

Сума, призната като разход за краткосрочни доходи на персонала:

Категория персонал	Сума (хил.лв.)	
	2023	2022
Административен персонал, в т.ч.:	1735	400
Възнаграждения	1664	329
Осигуровки	71	71
Членове на органи на управление, в т.ч.:	69	63
Възнаграждения	61	55
Осигуровки	8	8
Общо:	1804	463

Дължими суми по платен годишен отпуск:

Задължения за компенсирани отсъствия	Сума (хил.лв.) (брой)	
	2023	2022
В началото на периода	17	17
Начислени	25	14
Изплатени	17	14
В края на периода:	25	17

Събития след датата на баланса

Между датата на годишния финансов отчет и датата на одобрението му за публикуване не са възникнали коригиращи и некоригиращи събития, от които да възникнат специални оповестявания съгласно изискванията на СС 10.

Счетоводни предположения и приблизителни счетоводни преценки

Приложението на Националните счетоводни стандарти изисква от ръководството да приложи някои счетоводни предположения и приблизителни счетоводни преценки при изготвяне на годишния финансов отчет и при определяне на стойността на някои от активите, пасивите, приходите и разходите. Всички те са извършени на основата на най-добрата преценка, която е направена от ръководството към датата на изготвянето на финансовия отчет.

Несигурности

Финансовият отчет на Сдружението е изготвен в съответствие с принципа „действащо предприятие“. На управляващите органи не са известни данни, които водят до несигурност относно възможността на Сдружението да продължи своята дейност.

Счетоводството се осъществява, като се прилага концепцията за поддържане на капитала.

Финансовият отчет е изготвен на принципа-предположение за действащо предприятие, който предполага, че Сдружението ще продължи дейността си в обозримото бъдеще. Ръководството на Сдружението счита, че същото е действащо и ще остане действащо, няма планове и намерения за преустановяване на дейността.

През 2024 г. не се предвижда вземането на решения за намаляване на капитала, за преобразуване или прекратяване на Сдружението.

V. ПРИНЦИП-ПРЕДПОЛОЖЕНИЕ ЗА ДЕЙСТВАЩО ПРЕДПРИЯТИЕ

Финансовият отчет е изготвен на принципа-предположение за действащо предприятие, който предполага, че Сдружението ще продължи дейността си в обозримото бъдеще.

Ръководството на Сдружението счита, че Сдружението е действащо и ще остане действащо, няма планове и намерения за преустановяване на дейността.

Съставител:

Ръководител:

гр. София,
21.03.2024 г.